

ŽIVA ZAJEDNICA

D2384E

Travanj/April 1987.

Broj 4 (80)

»LEBENDIGE GEMEINDE«

MITTEILUNGSBLATT DER
KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN
ERSCHEINUNGORT FRANKFURT AM MAIN

CIJENA/PREIS 1,-DM

LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA

*Sretan Uskrs!
Frohe Ostern!*

U ovom broju

● Raspelo u šumi	str. 3
● Župna zajednica i njen život	str. 4-10
● Budućnost naše druge generacije	str. 8-10
● Aktualni razgovor	str. 10-11
● Krešimir Baranović	str. 13
● Ja sam sanjao da sam guske ganjo	str. 23
● Program 16. susreta hrvatske kat. mladeži	str. 24
● Kroatisches kath. Jugendtreffen	S. 24

KRISTOV VAZAM – POČETAK DEFINITIVNE BUDUĆNOSTI
ČOVJEČANSTVA

Hvalospjev otkupljenih

Dostojan si, Gospodine, Bože naš,
primiti slavu i čast i moć!

Jer ti si sve stvorio,
i tvojom voljom sve postade
i bi stvoreno!

Dostojan si uzeti knjigu
i otvoriti pečate njezine.

Jer si bio zaklan
i otkupio, krvlju svojom, za Boga
ljude iz svakoga plemena i jezika,
puka i naroda.

Učinio si ih Bogu našem
kraljevstvom i svećenicima
i kraljevat će na zemlji.

Dostojan je zaklani Jaganjac
primiti moć i bogatstvo
i mudrost i snagu
i čast i slavu i blagoslov! Otk 4,11

„Žrtvovano je naše vazmeno janje Krist.
Svetkujmo u beskvasnom kruhu čistoće
i čestitosti!”

Novi svijet je već počeo!

Najstarije svjedočanstvo o Kristovu uskrsnuću izriče i njegov duboki smisao kad kaže: „Krist je treći dan, suglasno Pismima, uskrsnuo“ (1 Kor 15,4). Tim je rečeno da je Kristovo uskrsnuće ispunjenje obećanja Staroga zavjeta, ispunjenje nade izraelskog naroda. Za Izraela Bog je od početka živi Bog, Gospodar života i smrti, „izvor života“ (Ps 36,10). Narod je izraelski živio u nadi da Bog neće predati života na milost i nemilost smrti. Ta je nada u Starom zavjetu prilično neodređena i otvorena. Tek kasnije, za vrijeme ugnjetavanja, krvavih progona i mučeništva usredotočuje se ona na očekivanje uskrsnuća mrtvih na svršetku vremena. Zato kad Novi zavjet izriče, za Židova nečuvenu riječ, da je Bog Isusa već uskrisio od mrtvih, tim hoće kazati da je svršetak vremena, konačnica, već počela. Bog je u Isusu Kristu nadu učinio istinitom. Time je potvrdio i Isusovo učenje o dolasku Božjega kraljevstva. Isusova smrt nije bila neki besmisleni svršetak, nego konačni početak. U njemu je započelo novo stvorenje, novi vijek.

U liturgiji uskrasne noći vijest o Isusovu uskrsnuću razrađuje se na široko kao ispunjenje nade Izraela i čitavog stvorenja. U prvom čitanju podsjeća liturgija na prvo stvaranje. I kao što Bog u tom tekstu poziva na postojanje ono što ne postoji, tako u novom stvaranju poziva mrtve na novi život. U uskrsnuću Isusa Bog stoji uz svoje stvorenje; životu, a ne smrti daje za pravo. U drugom čitanju uskrsnuće je naviješteno kao ispunjenje povijesti spasenja koja je započela Abrahamovim pozivom. U trećem čitanju pojavljuje se uskrsnuće kao ispunjenje oslobođenja Izraela iz Egipta; prolazak kroz Crveno more je slika Isusova prolaska kroz smrt u život.

Zato i stoji u Vazmenom hvalospjevu: „Ovo je noć kad si nekoć naše oce, sinove Izraelove, izveo iz Egipta i kroz more crveno po suhu proveo“. Konačno, ostala čitanja ukazuju na Uskrs kao na ispunjenje proročkog obećanja obnove izabranog naroda novim srcem i novim duhom.

Od uskrsnuća pogled se ne okreće samo prema natrag, nego još više prema na-

prijed. Isus Krist je prvi od usnulih, onih koji će biti probuđeni na novi život. U njemu je budućnost nanovo i konačno otvorena, a nada za sve definitivno ostvarena. Njegovo je uskrsnuće zalag da će na svršetku život slaviti pobjedu nad smrću, istina nad laži, pravda nad nepravdom, ljubav nad mržnjom. Uskrsnuće Isusa Krista je temelj nade da ćemo i mi uskrsnuti na vječni život. Ta se nada ne odnosi samo na čovjekovu dušu i duh. I naše tijelo i čitav svemir doživjet će preobražaj i promjenu. Ništa, osim zla, nije izuzeto od ove nade.

Ta ista nada kazuje da su ljudska djela učinjena iz ljubavi, sve ako i ne uspiju u povijesti, zastalno ugrađena u konačnu stvarnost novoga stvorenja.

Koja li divne, veličanstvene i utješne vizije budućnosti za one koji vjeruju i životom potvrđuju istinu Kristova uskrsnuća. Koje li grandiozne perspektive za svakoga čovjeka, za čitavo čovječanstvo. Novi svijet je već počeo. Kristovim uskrsnućem, dakako. Zato apostol Pavao i naređuje: „Očistite se od staroga kvasca da budete novo tijesto: ta već ste beskvasni, jer je žrtvovano naše pashalno janje – Krist. Zato trajno svetkujmo blagdan ne sa starim kvascem, ni sa kvascem zloće i pokvarenosti, već s beskvasnim kruhom čistoće i čestitosti!“ (1 Kor 5, 7-8).

Iv.

Žene su prve prenijele vijest o Kristovu uskrsnuću. Na slici: glumice iz misije Offenbach u igrokazu „Suze otkupljenja“.

Urednikova riječ

Dragi čitatelji,

Najprije vas srdačno pozdravljam i želim sretne najveće blagdane našega otkupljenja. Veliki dio stranica ovoga osamdesetoga broja našega lista posvetili smo Proljetnom sastanku naših pastoralnih suradnika koji se središnom ožujka održao u Vierzeheiligen pod motom: „Župna zajednica, njen život i njena budućnost“. Donosimo i

čitav niz priloga iz života naših misijskih zajednica. Aktualni razgovor vođen je s vicepostulatorom kauze za proglašenje blaženim fra Ante Antića. U rubrici iz „Hrvatske baštine“ pokušali smo prikazati život i djelo skladatelja K. Baranovića. U „Criticama“ naš stalni suradnik nastoji odgovoriti na pitanje kada ćemo se početi vraćati u Domovinu. Na posljednjoj stranici donosimo detaljniji program doskorašnjeg susreta hrvatske kat. mladeži. Ugodno čitanje i svako dobro!

Vaš urednik fra Ignacije V.

Uskrsna priča

Raspelo u šumi

Dragi moji prijatelji! Sjećam se dobro – nadam se i vi – prvih dana i tjedana, mjeseci pa i godina boravka u Njemačkoj. Sjećam se kad sam skoro svako dnevno pisao dugačka pisma svojoj obitelji koja je ostala u Domovini i kako sam bio beskrajno sretan kad mi je listonoša donio pismo od kuće. Nekako mi se čini da smo tih prvih godina našeg, usudio bih se reći eksodusa, bili nekako tješnje povezani s obitelji i rodbinom koja je ostala čuvati nam naše domove i naša ognjišta, nego što smo to danas. Takozvano „privremeno“ izbjavanje iz Domovine polako se pretvara u stalno, pa su nam i pisma sve rjeđa i sve kraća. Činjenica je da ne volimo pisati i da stalno nalazimo nekakve izgovore kao npr.: umor, težak rad, djeca, muž koji neće ništa pomoći, itd.

Svakoga od nas pismo obraduje ili ožalosti, pa čak možda i iznenadi, kao što je to mene prije neki dan iznenadilo. Početkom ožujka primio sam preporučeno pismo na čijoj omotnici nije bilo imena ni prezimena pošiljaoca, pa sam onako radoznao skoro pode-rao pismo. Bilo je napisano grubim muškim rukopisom na šest stranica, istrnutih iz neke stare bilježnice. Čitao sam polako: jedan-put, dvaput, triput. Čovjek koji mi je pisao pismo nije bio neki moj dobri znanac ili prijatelj, nego onako usputni prolaznik s kojim sam znao izmijeniti jutarnji pozdrav prilikom kupnje dnevnog tiska na uglu ulice. Sjetio sam se da sam ga prije dvadesetak godina vidio par puta u Zagrebu na tramvajskoj stanici i to je bilo sve, pa sam se nemalo začudio kad sam pročitao potpis: tvoj Štef Lajbek. Ustvari, pravo prezime mu je Vuglek, a Lajbek mu je nadimak.

Dragi moji prijatelji! Da vas ne bih dugo zamarao s opisivanjem Štefa Lajbeka, ja bih prešao na sadržaj njegova pisma koje me je jako iznenadilo pa se nadam da ćete ga i vi s velikim zanimanjem pročitati. "Poštovani pajdaš Ivek!" tako počinje pismo prijatelj Lajbek i nastavlja: „Sigurno ćeš se iznenaditi kad primiš ovo pismo, no kad ga pročitaš do kraja, nadam se da ćeš me razumjeti i shvatiti, ta svoji smo. Pišem ti iz jednog lječilišta u Bavorskoj gdje se nalazim već četiri mjeseca na oporavku. Godine teškog rada u ruhrskim rudnicima i kasnije berlinskim „bauštelama“ učinile su svoje: odnijele su mi zdravlje i ja sam postao teški plućni bolesnik. Djetinjstvo mi je bilo teško tako da sam već kao četrnaestogodišnji dječak morao napustiti tvrdu zagorsku grudu i otići u Zagreb da zaradim za koru kruha. Radio sam najteže poslove, stanovao po vlažnim podrumskim podstanarskim sobicama, pa stoga nije čudo što sam ostao slab i krhljav. Kad sam odslužio vojsku i vratio se u Zagreb, našao sam djevojku i oženio se. Kako je bila druge vjere, a da ne bi dolazilo kasnije do nesporazuma, odlučili smo da se ne vjenčamo crkveno i da ne slavimo vjerske blagdane. Iako sam bio odgojen u katoličkoj vje-

ri, prerani odlazak iz roditeljskog doma učinio je svoje i ja sam postao nevjernik. Kako nam se ubrzo nakon sina rodila i kći, a mi podstanari, odlučio sam kao i mnogi drugi otići na „privremeni“ rad u Njemačku i nakon par godina sagraditi kuću u Zagrebu. Žena i djeca su ostali u Domovini, a ja štedio svaku marku i slao kući. No kako se kuća ne može sagraditi preko noći, a i obitelj treba živjeti, odlučio se taj moj zamišljeni „privremeni“ boravak i tko zna kad će mu biti kraj. Kao što sam već spomenuo četiri mjeseca se nalazim u bolnici za plućne bolesti. Bolesničku sobu dijelim s jednim Afrikancem koji je, da spomenem usput, vrlo religiozan i svakodnevno vrlo revno obavlja svoje vjerske rituale. Ispočetka mi je to njegovo klanjanje u pravcu Meke pričinjavalo zadovoljstvo, no nakon nekoliko dana to je prešlo u dosadu i ja sam svakog dana počeo odlaziti u popodnevne šetnje u obližnju crnogoričnu šumu. Snijeg je okopnio i po šumskim proplancima je provalo prvo proljetno cvijeće. Načas sam se u svojoj mašti vratio u Maksimirski perivoj u kojem sam znao brati šafrane raznih boja i kriomice ih nositi u svoju skromnu podstanarsku sobicu. Šetajući tako jednog dana i razmišljajući o svemu i svačemu ni ne primijetih da sam već duboko zašao u šumu. Od već toplog proljetnog sunca i oštrog planinskog zraka osjetih umor i potrebu za malim predahom. Šumski putelji su bili vrlo dobro uređeni i na svakih

stotinjak metara nalazila se po jedna klupa za odmor umornim šetačima. Idući polako naprijed naiđem tako na jedno raskršće gdje se nalazila klupa za odmor a njoj nasuprot raspelo. Sunce je obasjavalo klupu tako da sam mogao potpuno uživati u njegovoj toplini. Sjedeći tako pade mi pogled na raspelo koje je bilo ograđeno malom željeznom ogradom iza koje je bila povećka kamena vaza puna svježeg cvijeća. Sjetih se, a to mi je u glavi ostalo još iz dječaćkih dana, da je početak korizme i da je sigurno neki revni vjernik ili vjernica donio to cvijeće. Zanimalo me je tko bie to mogao biti, tko ide tako duboko u šumu i nosi cvijeće pred raspelo, pa zato odlučih da i sutra odem do ovog mjesta ne bih li možda vidio nekoga. Kad sutradan dođoh do raspela, vidjeh stručak svježeg cvijeća, kao da je sad ubrano, no nigdje žive duše: samo raspelo, klupa i ja. Sjedeći na klupi počnem pažljivije promatrati raspelo. Učinilo mi se da je jučer Kristovo lice bilo nekako tužnije nego danas; da mi je samo znati što ga je obradovalo? Počeo sam razmišljati zašto ili zbog čega sam ja zapravo prekinuo s Kristom. Da li je tome kriva moja žena? Zašto sam pristao na to da se ne vjenčamo u Crkvi i da ne slavimo kršćanske blagdane? Ne, to ne može biti krivnja moje žene! To je moja krivnja! Pa muž je zato da nađe i odgoji sebi odanu i vjernu ženu! Kakav sam ja to čovjek da zbog onih nesretnih dvadeset maraka crkvenog poreza prekinem sve veze s Kristom? Sljedećih dana put me instiktivno vodio duboko u borovu šumu gdje je čekalo raspelo i klupa za odmor. Tu sam našao svoj mir, tu sam mogao u tišini razmišljati o svojim životnim propustima. Dok tako sjedim i promatram raspeloga Krista, javi mi se želja za molitvom, želim se moliti za svoje pokojne roditelje, za svoju obitelj, ali, poštovani pajdaš, ja ne znam više moliti; znam samo reći „Oče naš“ i ništa više. Zato sam odlučio napisati ovo pismo i zamoliti Te da mi pošalješ jednu bibliju i jedan molitvenik. Cijena ne igra ulogu. Mogao bih ja pisati i na Hrv. dušobrižnički centar u Berlinu, ali me je sram. Sram me je što u dvadeset godina boravka u tome gradu nisam ni jednom bio na službi Božjoj. Poštovani pajdaš! Lijepo te molim da mi učiniš tu uslugu i 'Bog' da našeg sljedećeg pismenog razgovora. Pozdravlja te Tvoj Štef Lajbek."

Dragi moji prijatelji! Ovo me je pismo duboko ganulo i potaknulo na razmišljanje: koliko ima takvih Štefov među nama, koliko ima takvih koji nemaju snage a ni hrabrosti da preispitaju sami sebe. Naravno da sam poslao pajdašu Štefu bibliju i molitvenik i napisao mu da je to kršćanska obaveza svakoga od nas. Nekoliko dana nakon Uskrsa primih od Štefa pismo koje sam, moram priznati, očekivao s velikim nestrpljenjem.

Nakon pozdrava i uvodnih riječi u pismo je stajalo i ovo: „Poštovani prijatelji! Ovo ti neću nikada zaboraviti, kad ozdravim, ako Bog da, računaj uvijek na mene. Ne možeš si zamisliti kako sam bio sretan kad sam primio Tvoj paket. Odmah poslije objeda otišao

(Nastavak na sl. str.)

Sastanak hrvatskih pastoralaca u Vierzeheiligen

Župna zajednica, njen život i njena budućnost

Oko 170 hrvatskih svećenika i pastoralnih suradnika iz zapadno-evropskih zemalja sudjelovalo je u radu na Proletnom pastoralnom sastanku koji se održao u Vierzeheiligen kraj Bamberg-a od 16. do 20. ožujka 1987. godine. Dosada najveći broj pastoralnih djelatnika iseljene Crkve u Hrvata – iz Norveške, Švedske, Danske, Engleske, Nizozemske, Francuske, Švicarske, Austrije i, naravno, S.R. Njemačke – pratio je pozornošću dobrih učenika predavanja o „Župnoj zajednici, njenu životu i njenoj budućnosti” i o „Našoj drugoj generaciji”, diskutirao i referirao, tražio nove putove efikasnijeg zajedništva, proživljenije liturgije i plodonosnijeg služenja, molio, pjevao i bio zajedno. „Pravi Teološki pastoralni tjedan za svećenike – u malom”, reče ravnatelj hrvatske inozemne pastve msgr. Vladimir Stanković u pozdravnoj riječi.

Na sastanku je aktivno sudjelovao i nadbiskup Giovanni Chelli, pro-predsjednik Papinskog vijeća za pastoral migranata iz Vatikana. On je hrvatskim pastoralcima uputio zapaženo pozdravno slovo (donosimo ga u cijelosti), predvodio je euharistijsko slavlje i održao vrlo lijepu propovijed (ulomak donosimo u ovom broju našega lista). Dopratio ga je i vršio službu prevoditelja g. Aldo Sin-ković, tajnik msgr. V. Stankovića u njegovu rimskom uredu.

Njemačku su Crkvu na ovom velikom skupu zastupali: mons. dr. Raimund Amann, nacionalni direktor za inozemnu pastvu pri Biskupskoj Konferenciji

Njemačke iz Bonna, dr. Winfried Kurz-schenkel, referent za katolike drugoga materinskog jezika u fudskoj biskupiji i dr. Döring, kanonik u nadbiskupiji Bamberg.

Iz domovinske Crkve sastanku su prisustvovali: mons. Vladimir Stanković, ravnatelj inozemne pastve i vlč. Ivan Miklenić, novinar „Glasa Koncila” iz Zagreba.

Predavači iz domovine – dr. Milan Šimunović, župnik i profesor na bogosloviji u Rijeci i dr. Bernardin Škunca, profesor na bogosloviji u Splitu govorili su teološki utemeljeno i vrlo konkretno i praktično o župnoj zajednici i njenom životu. Temeljnije naglaske za pastoralni rad i pastoralne prijedloge ove dvojice profesora donosimo otisnute u cijelosti. Predavači iz Njemačke – fra Ignacije Vugdelija, urednik „Žive zajednice” i dr. Berislav Tomac, liječnik-psihi-jatar iz Hagen, analizirali su u svojim referatima problematiku – vjersku i narodnu – naše druge generacije. Predavanje fra I. Vugdelije donosimo također u cijelosti. U svom izlaganju dao je dr. Tomac kratki povijesni pregled dolaska naših ljudi u Njemačku, zadržao se opširnije na teškoćama s kojima se suočavaju naši mladi i njihovi roditelji u

ovoj zemlji i kritički se osvrnuo na dio naših iseljenih intelektualaca koji, za ljubav materijalnog probitka, zaboravljaju knjigu, Crkvu i svoj narod.

Predložio je da se osnuje Savez hrvatske kat. mladeži u Njemačkoj i preporučio što više kontakata mladih s Domovinom.

Sudionici su pogledali vrlo lijepi film o Hrvatskoj – „Lijepu našu”, koji je režirao g. Jakov Sedlar (taj se film na videokazeti, koja traje 91 minutu, može naručiti u svim našim misijama po cijeni od 70,- DM) i nabavili brojne knjige naših izdavača, prvenstveno one koje je objavila neumorna „Kršćanska sadašnjost” iz Zagreba.

Najveći trud u organiziranju i odvijanju ovoga pastoralnog sastanka podnio je nadužobrižnik p. Bernardo Dukić i njegovi suradnici.

Atmosfera je na sastanku bila intenzivno radna, molitvena, vedra. Uvjereni smo da će brojna saznanja i praktični pastoralni impulsi s ovoga susreta biti uspješno presađeni u svakodnevni život pastoralaca i njihovih župnih zajednica i da će tako kršćanska nada „koja je u njima” zasjati još većim sjajem. Dao Bog!

Iv.

(Nastavak s prednje str.)

sam do raspela i pročitao na glas Prvu postaju i tako svaki dan svaku slijedeću postaju. Na blagdan Uskrsnuća Kristova prisustvovao sam nakon tolikih godina službi Božjoj u njemačkoj crkvi. Nisam puno razumio, ne leži mi baš taj njemački, no nisam ni trebao, jer sam molio molitve koje sam naučio iz našeg hrvatskog molitvenika. Poslije podne otišao sam u svoju uobičajenu šetnju koja je završavala kod raspela. I danas je netko bio tu, i danas je neznatan ostavio prekrasno cvijeće. Ptice su veselo cvrkutale i one su na svoj način slavile Spasitelja. U jednom trenutku sunčeva zraka osvijetli Kristovo lice i meni se učini da vidim suzu u njegovu oku.”

Ivek Milčec

Nadbiskup G. Chelli (lijevo) i prof. dr. M. Šimunović pozorno prate izlaganje o Danu Gospodnjem.

Pozdravni govor nadbiskupa msgr. Giovannia Chellia

Draga braćo svećenici, časne sestre i pastoralni suradnici,

Veoma mi je drago što vam mogu, sudjelujući jutros na otvorenju ovog vašeg godišnjeg sastanka, prenijeti najprije pozdrav i blagoslov Sv. Oca. Zahvalan sam msgr. Vladimiru Stankoviću, direktoru hrvatske inozemne pastve, za poziv da dođem na ovaj sastanak. Prenosim vam pozdrav i dobre želje i Papinskog vijeća za pastoral migranata, koje predvodim kao pro-predsjednik od mjeseca studenog prošle godine. Prije toga sam proveo 13 godina kao predstavnik Svete stolice kod Ujedinjenih naroda.

Bilo mi je drago odmah u početku moje službe saznati da se među brojnim nacionalnim skupinama u inozemstvu hrvatska inozemna pastva posebno ističe. Ne znam nažalost mnogo o hrvatskoj povijesti a isto tako niti o povijesti hrvatskog iseljništva, ali mi je ipak poznato da ste vi Hrvati jedan izrazito iseljenički narod, da ste raspršeni po svim kontinentima pa tako skoro jedna trećina Hrvata živi izvan granica Jugoslavije. No, iako ste razbacani po svim meridijanima i paralelama i živite u najrazličitijim kulturnim sredinama, zajednička vam je privrženost Katoličkoj Crkvi na čelu sa Svetim Ocem. Poznato je vaše poštenje i marljivost u radu kojim ste mnogo doprinijeli i razvitku i napretku zemalja u kojima živite. Za razliku od drugih doseljenika vrlo brzo učite nove jezike i prilagođavate se novoj društvenoj i kulturnoj sredini. U isto vrijeme ste osjetljivi na svoj nacionalni ponos, na očuvanje svog jezika i drugih oblika svog hrvatskog identiteta i svoje bogate kulturne baštine. Tu se nalazite potpuno na liniji crkvenih zakona i propisa koji reguliraju inozemnu pastvu, počevši od Instrukcije „De pastoralis migratorum cura” do novog Kodeksa i brojnih izjava pape Ivana Pavla II. Tu bih podsjetio na riječi zaključnog dokumenta II. svjetskog kongresa za dušobrižništvo iseljništva, koji je od 14. do 19. X. 1985. bio održan u Rimu: „Selioci koji su se morali lišiti vlastite zemlje, privrženosti i dragih stvari neizbježno nose sa sobom značaj i spomen svoga naroda kao neizbrisivu i neodrecivu istobitnost, identitet što ga

nova sredina ne prima uvijek dobrohotno. Iskustvo je dokazalo da nedostatak mogućnosti slobodnog izražavanja na vlastitom jeziku, zajedno sa zabranom vlastitih religijskih predaja i kulturne baštine prošlosti, uvelike ranjava savjesti, osiromašuje kulturnu sredinu, izaziva odvajanje, čak raskol, briše zajedno s uspomena i religiozna uvjerenja, smanjuje broj vjernika... Crkva seliocima priznaje taj izvorni identitet i pruža im mogućnost da se slobodno, s vlastitim jezikom i vlastitom baštinom, uključe u novu zajednicu koja ih prima – koja je dio iste sveopće Crkve, istog Božjeg naroda. Susret različitih kultura i promicanje religijskih osebnosti postaju u krajevnoj Crkvi izrazom općenitosti Crkve – koja je to više katolička što više uspijeva ostvariti jedinstvo vjere u mnoštvu kultura” (br. I,3,4).

Iako, zacijelo, ni na ovom području ne manjkaju teškoće i problemi, ipak se u cjelini može reći da mjesne Crkve u ovim zemljama Zapadne i Sjeverne Evrope u kojima živite pokazuju veliko razumijevanje za potrebe i probleme vas i vaših vjernika. Znam da su biskupi tih zemalja zadovoljni radom hrvatskih svećenika, pastoralnih suradnika i socijalnih radnika, a posebno ih zadržavaju ona velika hrvatska mnoštva koja napunjavu njihove crkve. Nastavite i nadalje djelovati u tom pravcu.

No dok možete biti ponosni na ono što ste učinili i što još uvijek s uspjehom činite za prvu generaciju svojih sunarodnjaka u inozemstvu, ne zaboravite kako vrijeme brzo prolazi i kako su već narasle brojne tisuće mladih u drugoj a pomalo već i u trećoj generaciji. A ta nova generacija dolazi s novim problemima i drukčijim zahtjevima. I dok se vi s pohvalom trudite da mlade sačuvate u vjeri i okupljate ih u svojim misijama prenoseći im hrvatsku kulturnu baštinu, s ne manje mara nastojte ih pripraviti za osobnu zrelost i samostalnost kako bi se, bez opasnosti da se izgube, mogli uključiti u društvo i Crkvu nove domovine kada odu iz roditeljskog doma i kad im više neće biti moguće sudjelovati u životu i radu vaših misija. Neka ne budu samo dobri građani nove domovine, stručnjaci i dobri radnici, nego ujedno i aktivni vjernici u župama mjesne Crkve. Ipak vam želim da se što

Nadbiskup G. Chelli drži pozdravni govor. Lijevo: A. Sinković, prevoditelj.

veći broj vaših vjernika i njihove djece sretno i uspješno vrati u svoju domovinu.

Drago mi je što ne samo hijerarhija zemalja u kojima sada živite, nego i hrvatski episkopat poklanja veliku pažnju hrvatskim katoličkim misijama u svijetu i da cijeni vaš rad. Vaši vas biskupi često obilaze predvođeni velikim brojem svećenika i dijeleći krizmu. To je dobro, ljudi to vole, tako ste na najbolji način povezani sa svojom domovinom. Budite zahvalni, kao što sam i ja zahvalan vašim biskupima i redovničkim poglavcima što su za hrvatsku inozemnu pastvu iz domovine poslali velik broj svećenika. Nekako od vremena kad je 1969. godine stupila na snagu instrukcija „De pastoralis migratorum cura” i kad je u Zagrebu osnovano Vijeće Biskupske konferencije Jugoslavije za hrvatsku migraciju, pa do danas preko tog Vijeća u inozemnu pastvu je upućeno 160 svećenika iz svih redovničkih zajednica i iz svih vaših biskupija. A u isto vrijeme su mjesne Crkve dale mogućnost da se širom svijeta otvore 102 hrvatske katoličke misije ili župe. U isto vrijeme su otvorene desetine i desetine socijalnih ureda, posebno zaslugom njemačkog Caritasverbanda, ali također i u drugim zemljama kao što su Austrija i Švicarska. Nije mi poznato da je u tako relativno kratkom razdoblju ijedna migrantska skupina dobila tako brojne svećenike, pastoralne suradnike (posebno časne sestre koje su i danas ovdje tako brojne) i socijalne radnike. Uz redovničke poglavare i biskupe koji su za rad u inozemstvu odvojili tako impozantan broj svećenika, treba posebno spomenuti one koji to organizacijski uspješno provode, a to su spomenuto Vijeće za hrvatsku migraciju u Zagrebu i Ravnateljstvo dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu sa sjedištem u Rimu. Oni usko

(Nastavak na sl. str.)

Župna zajednica – njen život i njena budućnost

(Temeljni naglasci za pastoralni rad – iz predavanja dra Šimunovića i dra Škunce te rada u skupinama, *Vierzehnheiligen* 1987.)

1. Crkva je, osobito u svojim počecima, bila svjesna da je „sakrament zajedništva, svojevrsno „zajedničko biće“. Tijekom povijesti pojavili su se razni modeli Crkve, koji su uvjetovali i shvaćanje župe a time i cjelokupnog pastoralnog (kao npr. vertikalni model i model zajedništva i služenja).

Zahvaljujući Drugom vatikanskom koncilu koji Crkvu prvotno ne promatra kao „vidljivo društvo“, već kao sakrament i oruđe najtješnjeg sjedinjenja s Bogom i jedinstva cijelog ljudskog roda (usp. Lg 1,1), pastoral se sada ne shvaća samo kao djelovanje pastira, već kao djelovanje i suodgovornost svih njezinih članova. To bi trebalo prevesti u „komuniciranje iskustva vjere“ onima na rubu ili izvan kršćanske zajednice.

Iz gornjega za **pastoralnu praksu slijedi:**

- da svećenik djeluje u župnoj zajednici, a ne **nad** zajednicom; to uključuje i promjenu naslijednih

mentaliteta, jer se u određenom smislu može reći da s njim, kao animatorom i služiteljem, sve „stoji i pada“;

- da se pospješuje rast vjernika u svijesti zajedništva i suodgovornosti za život u koinoniji, dijakoniji, kerigmi i liturgiji;
 - da se pospješi odgoj za preuzimanje određenih službi u župnoj zajednici (počev od župskog) pastoralnog vijeća pa do svih drugih oblika rada).
2. Nedjelja je prvotni blagdan od početka kršćanstva (usp. SC, 106). Dok još nije bilo godišnjeg svetkovanja Uskrsa, Duhova, Božića, Gospinih blagdana i štovanja svetaca, bila je tjedna proslava Isusova uskrsnuća – nedjelja, Dan Gospodnji.

U izvornom grčko-romanskom nazivlju već se očituje smisao i sadržaj nedjelje: **kiriake heméra – dies dominica**, to jest dan proslave Gospodnova uskrsnuća. Hrvati i dugi Slave, izuzev Ruse, nemaju taj sadržaj u

Prof. dr. Bernardin Škunca

svojim nazivu, jer nedjelja etimološki znači ne-djelati, to jest dan u koji se ne radi, umjesto da to bude dan u koji se slavi.

Nedjelja je od početka izuzetan dan stvaranja Crkve, ona je događaj kršćanskog zajedništva, koji se na poseban način očitovao u nedjeljnoj Euharistiji. Od toga središnjeg događaja župna zajednica dobiva utemeljenje i nadahnuće za cjelokupni život. Zato je kod naših starih bila osnovana potreba da se događaj nedjelje, to jest Euharistije, na neki način prenese onima koji nisu mogli biti sudionici (osobito bolesnima...). Ali ujedno taj događaj je bio i nadahnuće za kršćanski karitas u najrazličitijim oblicima. Jer ne može se biti sjedinjen s Kristom a držati se po strani od ljudi koji su gladni i žedni, koji su stranci, zatvorenici, bolesnici.

Postavlja se pitanje kako sačuvati događaj nedjelje u suvremenom urabiziranom nemirnom ritmu života? Problem nastaje već i u samom nazivu jer se izraz „Dan Gospodnji“ – nedjelja, zamjenjuje izrazom „vikenda“. Od slavljenja Dana Gospodnjeg to jest od događaja Uskrsnuća, sadržaj je pošao prema odmoru od svega.

Možda u inozemnoj pastvi postoji stanovita prednost u vrednovanju događaja nedjelje. Naši vjernici u inozemstvu u nedjelju se upravo rado nalaze oko misijskih središta. Tu okolnost treba neprestano okretati u pravcu sržne poruke nedjelje, to jest k proslavi Isusova uskrsnuća preko Euharistije i preko drugih oblika vjerskog zajedništva.

(Nastavak s prednje str.)

surađuju s uredima biskupskih konferencija za pastoral stranaca i drugim sličnim tijelima u raznim državama i s delegatima (s delegatom iz Njemačke sam ovamo i došao živ i zdrav, pa zahvaljujem p. Dukiću). Usprkos teškoćama koje nastaju iz specifičnog položaja zemlje iz koje dolazite, uspijevate voditi pastvu za hrvatske katolike izvan domovine. A budući da svakodnevni pastoralni i socijalni poslovi leže na ramenima vas misionara i vaših suradnika – last but not least – vama pripada najveća pohvala i priznanje.

Informiran sam o čemu će se na ovom susretu raspravljati. Nastojte ozbiljnim razmišljanjem tražiti što bolja rješenja u svojim misijama, koje iako nemaju pravi juridički oblik trebaju ipak gajiti duh zajedništva.

Završit ću riječima Svetog Oca Ivana Pavla II, koje je uputio kardinalu Franji Kuhariću prigodom Hrvatskog nacio-

nalnog euharistijskog kongresa u Zagrebu i u Mariji Bistrici 8. i 9. 9. 1984., a koje se posebno odnose na vas izvan domovine: „Moja misao i moj očinski blagoslov idu ovom prigodom i brojnim hrvatskim katolicima razasutim po raznim stranama svijeta. Ovaj jubilej pokrštenja naroda iz kojega potječu neka im bude izvor ohrabrenja za istinski kršćanski život i za hrabro svjedočenje vjere u raznim narodima gdje žive i rade i neka im bude trajni poticaj da se sjećaju i djelotvorno ljube Crkvu i domovinu.“

U tom duhu i u tom smislu želim sretan uspjeh predavačima – a svima vama da se obogatite novim spoznajama i napunite snagom Duha odozgo kako biste se ojačali i osvježeni vratili među svoje vjernike u Norveškoj, Švedskoj, Danskoj, Belgiji, Nizozemskoj, Francuskoj, Švicarskoj, Austriji, Engleskoj i ovdje u Njemačkoj. Neka vas sve Bog blagoslovi i čuva na svim vašim putovima!

3. U pastoralu župske zajednice, vodeći računa o tome da je Crkva u službi Kraljevstva Božjega, to jest u službi Kristova programa za stvaranje novog, Božjeg svijeta, treba voditi računa o sljedećem:

- valjalo bi izbjegavati opasnost da se Crkva ne zatvara u sebe (to jest da se usko usmjeruje na obrede i stvaranje praktikanata), već da bude okrenuta prema svijetu. Otud župa i kao kriterij postaje misijsko područje a ne prvenstveno pravno određeni prostor;
- opredijeliti se za „Crkvu vjernika“, to znači odgajanje onih koji će znati i pružiti razlog nade koja je u njima (to se postiže kroz raznovrsne susrete odraslih);
- trebalo bi stvarati župu „po mjeri čovjeka“, to znači otvarati mogućnosti i prostor za komunikaciju (važnost drugih prostora osim crkve, kao npr. župskih domova i drugih dvorana).

4. Slobodni od liturgijskog legalizma, anarhizma i indiferentizma, što nije samo stvar prošlosti, treba naglasiti da je stvaralaštvo u liturgiji zauzeto slavljenjem liturgije unošenjem nečeg novog u njezinu strukturu. Povijest Crkve pozna razdoblje stvaralaštva (to je njezino prvo razdoblje), što se ne može reći za neka kasnija razdoblja.

Obnovljena liturgija Drugog vatikanskog sabora ponovno vrednuje liturgijsko stvaralaštvo. To stvaralaštvo se na poseban način može događati kroz ova osnovna pravila:

- rasti na korijenu i nadahnjivati se na biblijskim i ranokršćanskim simbolima;
- uspostavljati odnos između liturgijskih znakova i simbola s jedne strane i kulturne baštine s druge strane. Nije li se moglo npr. u pri-

jevodu časoslova i u drugim liturgijskim knjigama više voditi računa o našoj duhovnoj narodnoj baštini, staroj i najnovijoj?

- voditi računa o pravoj kreativnosti: potrebno je stati i sabrati se jer ništa ozbiljno nije stvoreno u nemiru i buci; otud potreba ekipne pripreme liturgijskih župnih slavlja;
 - čuvati se opasnosti da nepripremljena i nepromeditirana spontanost ne poremeti zajedništvo i izvorni duh molitve (kao što se npr. znade događati u nekim spontanim vjerničkim molitvama).
5. Današnja generacija mladih živi u vremenu eksplozije mnogih vrednota, napose eksplozije slobode. Takvu slobodu možemo često zvati „izvnutom slobodom“. U takvom svijetu žive i mladi u našoj inozemnoj pastvi. Što im se nudi? Smatramo važnim ponuditi im ove vrednote:
- pružiti mladima prostor i klimu dubokog zajedništva, iskazujući im prijateljstvo u susretima i različite mogućnosti stvaralaštva u liturgiji;
 - senzibilizirati ih za osjećaj sakralnosti, čemu mladi u današnjem svijetu nisu osobito skloni. Jedan od mogućih putova otkrivanja sakralnoga u mladima jest put valoriziranja općeljudskih vrednota na koje su mladi osjetljivi, npr. vrednovanje prijateljstva, ljubavi, darivanja itd. Treba im pružiti dojam da i liturgija i drugi molitveni oblici u sebi valoriziraju takve vrednote;
 - valorizirati i tjelesno izražavanje u liturgiji i drugim molitvenim oblicima, što znači da bi mladi morali doživjeti da je kršćanstvo tuđ svaki dualizam. Ovdje će trebati puno truda da shvatimo

ispravno valoriziranje tjelesnog izražavanja u liturgiji što je nešto drugo negoli je to u drugim sferama života (kažalište, film, zabave i dr.).

6. Župska zajednica najvećma se pokazuje vidljivom u slavljenju sakramenata. Prema duhu Drugog vatikanskog sabora i obnovljene liturgije sakramenata ne bi trebalo samo naglašavati učinkovitost „ex opere operato“ (to znači da sakrament djeluje sam po sebi) nego i njihov navjesticateljski karakter, tj. da „budu i za one koji ne vjeruju“ (u znakovima izražena eshatološka stvarnost).

Iz toga slijedi:

- da sakramenti traže angažiranu vjeru da bi izgrađivali misionarsku Crkvu, to znači da sakramenti traže pripravu; takav pristup sakramentima zahtijeva veću zauzetost pastoralnih radnika, bilo u pripremi bilo u slavlju;
- da „sakramentalna inflacija“ (to znači samo vršiti obrede) hitno poziva na globalnu i hrabru reviziju pastoralna sakramenata, počev od problema krštenja djece;
- da Crkva u slavlju sakramenata „stavlja u pitanje“ sve zemaljske mesijanizme, slaveći oslobođenje čovjeka, njegovo očovječenje s Bogom i u Bogu.

Nekoliko pastoralnih prijedloga:

1. *Kako pospješivati stvaranje zajedništva i suodgovornosti u cijeloj župskoj zajednici? Kako se zajednički stvara župski plan?*

U pretpostavci da župa nije stvar ili posao samo župnika ili neke elite, nakon dužeg animiranja kroz liturgijske i druge susrete potrebno je:

- sve obavijestiti o konkretnim zadacima župe u određenoj „pastoralnoj godini“, a koje je izradilo župsko pastoralno vijeće ili posebna grupa te pozvati sve župljane da se izjasne u kojim bi se službama mogli više založiti; to znači poslati poziv svim obiteljima s navedenim zadacima (pomoć u održavanju vjeronauka, animiranje pjevanja, čitanje i animiranje u liturgiji, uređenje crkve, karitas, tisak, briga za održavanje crkvenih objekata, pomoć u domaćinstvu i dr. J. Time nitko ne može reći da nije bio pozvan i da

„Đaci“ su vrlo pomnjivo pratili predavanja o životu župne zajednice

(Nastavak s prednje str.)

se župnik okružio grupom isto-mišljenika;

- na oglasnoj ploči, u dnu crkve, donijeti imena svih koji su se prijavili;
- znati na što će se staviti naglasak u određenoj pastoralnoj godini (npr. na stvaranje zajedništva i suodgovornosti, na aktivno sudjelovanje u liturgiji, bratstvo, pomoć onima u bijedi, produbljivanje vjere odraslih, razumijevanje liturgijskih simbola...) i to kroz cijelu godinu naglašavati, već prema tome kako pojedino liturgijsko vrijeme ili blagdan pruža za to priliku.
- posvetiti dužnu pažnju duhovnom odgoju suradničkog zbora, u koji spadaju sve službe, zajedno sa župskim pastoralnim i ekonomsko-finančijskim vijećem, kako bi mogao biti evangelizatorska i pokretačka snaga cijele župe.

2. Kako zajednički pripremati liturgijska slavlja?

Od velike je pastoralne važnosti da u župnoj zajednici postoji liturgijska grupa angažiranih vjernika (pet do

deset osoba), s ciljem da trajno (tjedno) unaprijed priprema središnju proslavu Dana Gospodnjeg – nedjelje ili druge svetkovine. U toj grupi moraju neizostavno biti nazočni: voditelji Euharistije, voditelji pjevanja, liturgijsko-pastoralni animatori, uresitelji crkve kao prostora bogoslužja i drugi, već prema mogućnostima. Osnovno polazište za razmišljanje o animiranju liturgije i svega onoga što treba dovesti u vezu s liturgijom je Nedjeljni i blagdanski misal. Pročitati tekstove, izvući iz njih poruku za homiliju i za animiranje liturgije, za pjevanje i za ures crkve – to je zadatak takvog rada. Liturgijsko-pastoralni LISTIĆ može biti od velike koristi u takvom radu, a za Mise s djecom Mali koncil.

Naša liturgijska slavlja moraju do-dirnuti dušu sudionika i angažirati ih za rad u župnoj zajednici (svi oblici karitativnog djelovanja trebali bi naći svoje nadahnuće već u liturgiji).

Mladi su „tvrda kost” u našem pastoralu i u našim liturgijama. Valja uložiti napora da shvatimo njihove temeljne težnje (tražiti njihovo „naći se zajedno”, njihovu pjesmu, njihove geste i kretnje) i da ih ispunimo kršćanskim sadržajem.

Iz propovijedi nadbiskupa G. Chellia

Uđite u kuće i pratite sve što se zbiva u obiteljima, pa ćete se tako susresti sa svim oblicima njihovih nevolja, jer ih obitelj na neki način sažima. Naći ćete zabrinutost zbog bolesti, zbog budućnosti djece, zabrinutost mladih koji traže posao, strah velikih ljudi pred pojavom nezaposlenosti, tjeskobu zbog nepodno-sivih radnih smjena koje poremećuju zajedništvo obitelji. Tamo u obitelji naći ćete, osim na izgled potrošačkog mentaliteta, i prave siromahe.

Smisao za prijateljstvo učinit će da se zanimate za sve ono što iseljenik proživljava. Stoga je jako važno da uđete u razgovor s iseljenikom, polazeći od njegova života.

„Sin Čovječji došao je da služi”. To su riječi koje određuju ponašanje svakog misijonara koji želi sudjelovati u solidarnosti koju je Isus uspostavio sa svim ljudima, a posebno s najslabijima i onima koji žive na rubu društva. Isus kaže: „Meni ste učinili što ste učinili jednomu od moje najmanje braće” (Mt 25,40).

Svečana sv. Misa – bitni dio svih pastoralnih okupljanja. Na slici: koncelebranti i past. suradnici slušaju propovijed nadbiskupa Chellia.

Budućnost naše

Što se naš tzv. privremeni boravak u Njemačkoj više oduljuje, to nam je sve teže odgovoriti na pitanje: što će biti od naše mladeži koja raste u nedomovinskim prilikama i uvjetima. Trebalo bi imati proročku karizmu da bi se mogla orisati slika 2.020. godine s obzirom na naše mlade u ovoj zemlji. No, proroka nema, bolje rečeno, teško je i nezahvalno biti prorok u ovoj stvar. Kako li se samo odugovlači s objavljivanjem fatimskih i inih „tajni”? Određenih pokazatelja pak iz kojih se mogu izvući neki zaključci ima dosta. Oni nažalost daju naslutiti da će u doglednoj budućnosti naša mladež biti nacionalno otuđena, a vjerski pozapadnjačena u duhu materijalističkog društva potrošnje. Njene su perspektive sve više nego ružičaste. Razlog je to više da oni koji vode posebnu brigu o mladima, a to su u prvom redu roditelji, škola i Crkva, još neumornije traže načine i sredstva kako pomoći mladima da postanu i ostanu kršćani, vjernici, navezani na svoje narodno, hrvatsko stablo.

Ovo naše izlaganje podijeljeno je na dva glavna dijela: **vjerska budućnost** naše druge generacije u inozemstvu i **narodna budućnost** te iste generacije. O ovoj drugoj točki govorit će dr. Bersilav Tomac, liječnik-psihijatar, dok ću ja svoje razmišljanje usredotočiti na vjerski momenat, vjerničku stranu rasta naših mladih pod tuđim nebom. Već vas sada molim da od nas ne očekujete gotovih recepata, sigurnih pokazatelja, čvrstih zaključaka. U našim izlaganjima radi se prije svega o angažiranom razmišljanju nad činjenicom da toliko desetaka tisuća naših mladih, sticajem okolnosti, raste i razvija se u specifičnom ambijentu koji je u najmanju ruku drukčiji od ambijenta njihovih vršnjaka u Domovini. Što će biti od njih?

Što kažu statistike?

Prije nego progovorim o situaciji, vjerskoj situaciji naših mladih, o njihovoj uključenosti u rad i život naših misijskih zajednica i prije nego naglasim da se glavni posao oko religioznog odgoja mladih mora obavljati u obitelji, reći ću jednu stvar koju možda svi nećete prihvatiti ni odobriti. Meni je dobro poznata uska veza koja postoji između vjere i narodnosti kod Hrvata. No, ta dva pojma ne smijemo nikada poistovjećivati. To vjerujem ni ne činimo. Ali, postoji jedna druga stvar, usko povezana s tim poistovjećivanjem religioznoga i nacionalnoga. Nemali broj, i to dobronamjernih ljudi, misli da je prva zadaća naše Crkve, tj. njenih pastoralaca, čuvati hrvatsko narodno ime, jezik, običaje, kulturu i slično. A to nije istina. Prva zadaća crkvenih službenika je: „Svim ljudima, s pouzdanjem i ustrajno, propovijedati Boga Živoga i Isusa Krista kojega je poslao na spas svima... i tako posvuda naviještati i uspostavljati Božje kraljevstvo” (Vidi Dekret „Ad gentes” o misijskoj djelatnosti Crkve). Kako evanđeoska poruka dodiruje i prožimlje čitava čovjeka, kompletnu osobu, to onda

druge generacije

Fra Ignacije Vugdelija

Crkva, poštujući i unapređujući sve ljudske vrednote, njeguje i moralne kreposti domoljublja odnosno rodoljublja. U našoj situaciji čini to s pravom malo naglašenije nego kod drugih naroda. No, ona je poslana prije svega svim narodima da bude „univerzalni sakrament spasenja”. To se nikada ne smije zaboraviti.

Utjelovljena u određenom smislu u jedan narod Crkva živi s narodom, proživljava njegove radosti i nadanja, stradanja i tuge, seljenja i bježanja, navješćuje spasiteljsku riječ Kristovu, dijeli sakramente i služi. Kako je velik dio hrvatskog katoličkog življa pošao u Njemačku da osigura sebi sretniju budućnost, pošla je i njegova Crkva, točnije ministerijalno svećenstvo i njegovi suradnici s njim da mu navješćuju Evanđelje, čuvaju vjeru i tako u ljudima spašavaju i odgajaju čovjeka, vjernika kao i sve ono što je uistinu ljudsko – liturgijom, martirijom, diakonijom. U ovom trima službama iscrpljuje se svećeničko, misionarsko poslanje i poslanje past. suradnika. Područje djelovanja hrvatskih crkvenih poslenika je silno veliko, jer je i broj hrvatskih katolika, kako mladih tako i odraslih, vrlo velik.

Prema informacijama Saveznog zavoda za statistiku iz Wiesbadena živjelo je 31.12.86. u SR Njemačkoj, točnije bilo je prijavljeno – o onima što žive „na crno” nema podataka – 591.200 građana iz Jugoslavije. Više od polovice su hrvatski katolici.

Što se mladih tiče, statistika isotga Zavoda kaže da je 31. 12. 1986. u Njemačkoj živjelo 141.400 mladih iz Jugoslavije do 18. godine starosti i to:

- 32.600 ispod 6 godina starosti;
- 33.900 od 6–10 godina starosti;
- 52.100 od 10–15 godina starosti;
- 22.800 od 15–18 godina starosti.

U njemačkim školama je, prema podacima istoga Zavoda, 30. rujna 1986. bilo 81.474 učenika iz Jugoslavije i to:

- 60.127 u osnovnoj školi;
- 3.456 u posebnoj školi (Sonderschule);
- 8.763 u realnoj školi (Realschule);
- 7.488 u gimnaziji;
- 1.640 u Gesamtschule.

Njemačke dakle škole pohađa više od 40.000 djece hrvatskih katoličkih roditelja.

Postoji u ovim statistikama i jedna nejasnoća koju nije lako protumačiti. Ako od sveukupnog broja mladih iz Jugoslavije koji žive u SR Njemačkoj odbijemo one koji idu u školu, njih 81.474, ostaje da školu ne pohađa 59.926 mladih. Razumljivo da to ne čini 32.600 djece ispod šest godina, ali što je onda od ne tako neznatne brojke od 27.326 mladih koji ne pohađaju škole? I kad uzmemo u obzir da sva djeca ne polaze u školu s navršenom šestom godinom života, ostaje pitanje gdje su tisuće i tisuće mladih. Najvjerojatnije je da poslije završenog (i nezavršenog!) osnovnog školovanja idu u proizvodnju ili ostaju kod kuće. Ili...

Integracija u misiju i njemačku župnu zajednicu

Što se integracije naših mladih kršćana u njemačke župe tiče može se reći da je ona minimalna. Anketa koju je u tom smislu prošle godine proveo Naddušobrižnički ured – obuhvaćeno je bilo 348 djevojaka i mladića – je vrlo zanimljiva, iako ne može biti mjerodavna u donošenju suda o integraciji u mjesnu Crkvu. Na hrvatske Mise ide 95,72% upitanih, na njemačke oko 3%. U njemačkim crkvenim zborovima ne sudjeluje ni jedan mladić, u njemačkom folkloru samo jedna djevojka. U njemačkoj grupi mladih sudjelovalo je sedam mladića i 10 djevojaka, a drugim grupama (harmonikaši, stolnotenisači, nogomet...) broj naših sudionika je iznimno velik, više od 30%.

Integracija mladih u hrvatske misije je velika. Postotak mladića i djevojaka koji na ovaj ili onaj način – vjeronauk, dramske sekcije, folklor, pjevački zborovi, izleti, zabave, ples... – daleko je veći od postotka vjernika koji redovito dolaze u crkvu na nedjeljnu i blagdansku Misu. Optimisti kažu da na euharistijskim slavljinama sudjeluje oko 15–20% naših vjernika.

Moram spomenuti da naše misije, zbog specifičnih okolnosti u ovoj zemlji, dobro okupljaju manji uzrast mladih. Ali što je sa starijim mladima, s onima koji su potvrđeni, koji su maturirali. U kom su postotku oni uključeni u misijske aktivnosti, u vjeronauk, predavanja za mlade i sl.? Često se čuje riječ: „Krizman sam i ja ne idem više na vjeronauk”. Na zabavama, na plesovima pogotovu, u „disko-prostorijama”, gdje one postoje, velik je broj mladih, na folkloru također, ali na predavanjima, u molitvenim skupinama mladih nema ni izbliza onoliko koliko bi ih trebalo i moglo biti. Opasnost da nam viši uzrast mladih bude naraštaj vjerskih neznalica, kao što su im dobrim dijelom i roditelji, nije mala.

Ovdje bih upozorio na nešto što mi se čini bitnim. Folklor, sport, zabave, ples i dr. što upriličujemo za mlade ne smiju nikada biti cilj za sebe. Sva ta i slična sastajanja bi trebala biti samo povod da se u mlade ucijepi ljudskost na kršćanski način i vjera. Koliko

Dr. Berislav Tomac

na to mislimo? Može netko biti izvrstan športaš, folklorist, plesač, pjevač, ali ako vjernički ne sazrije nije puno ostvario ni postigao. Želim reći da je dimenzija religioznoga, vjerskoga, važnija od bilo koje druge u životu mladih. Koliko u tom uspijevamo? Gdje su tisuće odraslih mladića i djevojaka krštenih u misijama? Gdje se gube, a da ih nema ni na Misama, ni na predavanjima, ni... na hodočašćima?

U Frankfurtu je od osnutka misije do ove godine kršteno 3.460 djece u misiji. O krštenjima naše djece u njemačkim župama nemamo podataka. Više od 1.100 tih krštenika danas su mladići i djevojke sa šesnaest i više godina. A gdje su? Teško se često puta oti dojmima da je za srednju generaciju mladih vjera jedne vrste balasta koji odlože u stranu čim uzrastu. Možda ja ovo precрно gledam. Nu, teško će me tko uvjeriti da su mladi bolji vjernici od svojih roditelja. A mogli bi biti, a morali bi biti. Njihovi vršnjaci u domovini su, što se vjerničkog znanja i života tiče, poprilično ispred njih, barem u nekim sredinama: Sinj, Š. Brijeg, Bosna.

S mladima se u našim misijama dosta radi na mnogo područja. A na vjerničko-egzistencijalnom, na rastu u vjeri ni rad ni uspjesi nisu posebno zamjetljivi. Ne bi li barem u velikim misijama trebalo namjestiti specijalizirane dušobrižnike za mlade?

Mladi se ne mogu potužiti da ih društvo i Crkva ovdje zaboravljaju. Imamo čak i godine mladih. Imamo savezni susret mladeži, regionalne susrete i skupove, misijske dane za mlade (sve to posebno leži na srcu našem naddušobrižniku o. Dukiću), ali formiranih vjernika među mladima, mislim na one starije, nema još mnogo.

Obitelj – najvažnija vjeronaučna škola

Treba nastaviti i intenzivirati okupljanja i susrete mladih, ali čini mi se, treba s još više evanđeoskog žara poraditi na pastoriziranju obitelji i odraslih i kroz obitelj, po obitelji utjecati na vjersko formiranje naših mladih.

Jer, ruku na srce, s pastoralom obitelji i odraslih ne stojimo najbolje. U tom smislu je govorio i prof. Šimunović. One koj dolaze na Misu vidimo u crkvi, nekima (na brzinu) blagoslovimo stanove, tu i tamo organizira

(Nastavak na sl. str.)

Čovjek dubokoga nutarnjeg života

Hrvatski katolički centar u Frankfurtu na Majni nosi ime sluge Božjega **fra Ante Antića**, redovnika Provincije presv. Otkupitelja iz Splita, koji je umro na glasu svetosti 4. ožujka 1965. u Zagrebu. Komemoracija 27. obljetnice smrti toga Božjeg ugodnika obavljena je u metropoli na Majni 8. ožujka 1987. godine vrlo svečano. U prepunoj frankfurtskoj katedrali govorio je vjernicima o životu oca Antića kardinal Franjo Kuharić. Uz našeg Kardinala govorio je o pokojniku i fra Stjepan Vučemilo, vicepostulator postupka za proglašenje o. Ante Antića blaženim, odnosno svetim. Zamolili smo o. vicepostulatora da za čitatelje „Žive zajednice“ odgovori na nekoliko pitanja.

● Fra Stjepane, reci nam ukratko nekoliko najvažnijih nadnevaka iz života i rada oca fra Ante Antića.

– Sluga Božji o. fra ANTE ANTIĆ rodio se 16. travnja 1893. u selu Prvič-Šepurinama, na otočju Prviču, kod Šibenika, u biskupiji šibenskoj. Bio je šesto dijete od ukupno desetero djece svojih roditelja Tome i Tade r. Vlahov. Obitelj Antić bila je veoma siromašna, ali pu-

na unutarnjeg sklada i pouzdanja u Boga. To je pogodovalo zdravom odgoju malog Ante, koji je bio stalni ministrant u župskoj crkvi u Zatonu, kod Šibenika, gdje je obitelj Antić i prije privremeno boravila, a god. 1900., poslije smrti fra Antina oca, sasvim se preselila.

U Zatonu je Ante završio šest razreda osnovne škole. God. 1905. pošao je u franjevačko sjemenište i klasičnu gimnaziju u Sinju. Bio je veoma dobar mladić i izvrstan učenik, uvijek ljubazan i u svemu skladen i uredan. Posebno je napredovao u duhovnom životu. Njegova je pobožnost već tada snažno djelovala na suučenike i poglavare.

Nakon šest gimnazijskih razreda, godina 1911., obukao je franjevačko odijelo i započeo godinu novicijata. Jednostavne redovničke zavjete položio je 1912. Za svećeništvo se spremao u Zaostrogu, gdje je studirao filozofiju, i u Makarskoj, gdje je studirao bogosloviju. Za svećenika je zaređen 29. srpnja 1917. u Šibeniku.

U svojoj je provinciji najdulje obavljao službu magistra klerika: u Makarskoj

Fra Stjepan Vučemilo, vicepostulator

od svećeničkog ređenja do 1946. i u Zagrebu od 1946. do 1956. godine. Zadnjih desetak godina života potpuno se posvetio apostolatu ispovjedanja i duhovnom vodstvu. Za tu je službu dobio od Boga izvanredne darove i milosti.

Fra Antine posljednje godine života označene su velikom strpljivošću u bolesti i predanjem Bogu u savršenoj ljubavi. S upaljenom svjetiljkom dočekao je Gospodinov dolazak 4. ožujka 1965., u 73. godini života.

(Nastavak s prednje str.)

se pokoji seminar ili predavanje za obitelji (sa sudjelovanjem obitelji na predavanjima ne možemo se pohvaliti), susretamo obitelji i na priredbama – posebno one kojih djeca nastupaju – i to bi bilo uglavnom sve. A to je malo. Treba pojačati pastoralni rad s obiteljima, u obiteljima, u kružicama i po stanovima, u zgodno i u nezgodno vrijeme, da se pošto-poto dođe do svjesnije i zrelije i do vjernički formiranije mladeži. Na ovom području soc. radnici mogu pruno pomoći. Njihove službe nije samo u „gašenju požara“. Duhovni, vjerski rad s obiteljima bio je uvijek zadatak pastoralaca, no smatram da je pojačani, domišljeniji rad s njima imperativ našega vremena, ako želimo u potpunosti izvršiti svoju misiju. Mi samo djelomično znamo s kakvim se sve teškoćama bore naše obitelji. A koliko obitelji, posebno u velikim centrima, nismo upoznali. Težište našega pastoralca treba biti stavljeno na obitelj, na starije. Posla će, zahvalnog i potrebnog, biti dosta.

Po prilici nam je jasno s kakvim religioznim znanjem raspolaže naš prosječni vjernik. Ljudi su nam jako slabo odgojeni u vjeri. Sve se uglavnom svodi na katekizam koji su učili kao djeca u crkvi ili u kući, najčešće kod bake. Malo ih je koji svoj vjerski razvoj nastoje uskladiti s razvojem na drugim područ-

jima. U vjerskom znanju ostaju na razini pučke škole. U slici bi se moglo reći: Iako u odrasloj dobi, hodaju u tijesnim dječjim cipelicama (M. Meštrović). Tako se ta njihova djetinja vjera lako povezuje s praznovjerejem, nabacama, tradicijom, a nije zreli i produbljeni odnos s Bogom. Kod nas je vjerska kultura na dosta niskom stupnju. Ni kod Nijemaca nije bolje. Jedan čitatelj piše u najnovijem broju „Christ in der Gegenwart“: „Potrebno je poučavati svijet u temeljnim istinama vjere. Koliko katolika zna kompetentno odgovoriti na pitanja o Bogu, Kristu, Crkvi. Oni su ostali kod svoje djetinje vjere i prenijeli je bez refleksija na svoju djecu. Što se s tom vjerom, što mladi s tom vjerom mogu započeti? Nikakvo čudo da onda okreću leđa Crkvi“. Trebalo bi više raditi na odgoju vjernika. A taj se odgoj najlakše može postići radom u obitelji, s obiteljima.

Koncilaska konstitucija „Radost i nada“ uči: „Ako roditelji prednjače primjerom i zajedničkom obiteljskom molitvom, djeca će, i svi koji žive u krugu obitelji, lakše naći put čovječnosti, spasenja i svetosti“ (48) i: „Dužnost je svećenika da, stekavši nužno poznavanje obiteljske problematike, promiču poziv supruge u njihovu bračnom i obiteljskom životu različitim pastoralnim sredstvima, propovijedanjem riječi Božje, liturgi-

jom i drugim duhovnim pomagalicama, te da im ljudski i strpljivo pomažu u teškoćama i jačaju ih u ljubavi kako bi se stvorile obitelji koje uistinu zrače“ (52). Koliko li ih zrači?

Što će biti od naše druge generacije u vjerskom pogledu? Odgovaram: prvenstveno ono što učini obitelj i Crkva. Odgojimo li ih kao zrele kršćanske vjernike mnogo smo učinili, ono najbitnije smo učinili. Nek nam ostanu i budu pravi, zreli u katolici, ako im već ne uspijemo pomoći da sačuvaju narodno ime, jezik, običaje, baštinu.

O tome će opširnije dr. Berislav Tomac.

Ignacije Vugdelija

Dr. Döhring pozdravlja sudionike na past. sastanku

Tijelo o. Ante najprije je počivalo na groblju „Mirogoj“, a od 1970. počiva u kripti crkve M. B. Lurdske u Zagrebu.

● Koje su ga kršćanske kreposti posebno resile i u kojim je prilikama njegova svetost najviše dolazila do izražaja? Je li bio poznat i izvan svoj redovničke zajednice?

– Već u sjemeništu, kako je istaknuto, fr. Ante se isticao pobožnošću i ljubaznošću, a kao klerik i svećenik dubokim nutarnjim životom te posebno čistotom srca, jednostavnošću, poniznošću i ljubavlju prema Euharistiji i Bl. Djevici Mariji. Bio je vjerni sin Crkve, svoga franjevačkog reda i svoje provincije. Savjesno je slušao svoje poglavare i iskreno ljubio ne samo svoje odgajaničke, već i svakog redovničkog subrata. Vodio je veliku brigu i o mnogima izvan samostana, kako o drugim redovnicima, redovnicama, svećenicima i osobama koje su htjele provoditi dublji duhovni život pružajući im duhovno vodstvo, tako i o mnogim studentima, studenticama te siromašnim obiteljima i bolesnicima koji su se k njemu obraćali, osiguravajući im preko svojih suradnika materijalnu pomoć, liječenje i dr.

A to znači da je fra Ante bio veoma poznat i izvan svoje redovničke zajednice, posebno zadnjih godina života dok je živio u Zagrebu.

● Informirani smo preko našega katoličkog tiska da je otvoren postupak za proglašenje blaženim o. Antića. Što je to postupak za proglašenje blaženim, koliko obično traje i dokle je došao u slučaju o. Ante Antića? Može li se predvidjeti koliko će po prilici trajati i što treba činiti da se on pospiješi?

– Da, to je istina! Budući da je o. Antić umro na glasu svetosti i da je taj glas rastao i poslije njegove smrti, posebice kod onih koji se preporučuju njegovu zagovoru kod Boga ili mu zahvaljuju na primljenim milostima, 17. studenoga 1984., pod presjedanjem kardinala Franje Kuharića, otvoren je postupak za njegovo proglašenje blaženim i svetim.

Taj postupak, u stvari, znači ispitivanje i dokazivanje da je dotični Božji ugodnik zaista živio Evanđelje i različite kršćanske kreposti u herojskom smislu riječi, da u narodu postoji glas o njegovoj „svetosti“ i da Bog njegovim posredstvom daje različite milosti, us-

lišanja ili ozdravljenja, od kojih barem jedno mora biti čudo u punom smislu riječi za proglašenje blaženim, a drugo za proglašenje svetim. Ako se sve to uspije dokazati, sam Sv. Otac papa, svojim vrhovnim autoritetom, dotičnoga Slugu Božjega, najprije upisuje u katalog blaženih, a kasnije, nakon novog postupka, u katalog ili kanon svetih, dozvoljavajući na taj način da se najprije štuje na oltarima u pojedinim biskupijama ili pokrajinama, a kasnije u cijeloj Crkvi.

Sluga Božji fra Ante Antić

Vrijeme trajanja jednog postupka nije moguće precizirati. Procesi redovito, pa i u najpovoljnijim prilikama, tj. ako Crkva čini svoje, a nebo reagira dajući različite milosti i tvoreći čudesa, traju po nekoliko desetljeća. Postupak o. Antića još je uvijek u prvoj ili tzv. biskupijskoj fazi. Trebat će uporno raditi još par godina da se ta faza završi i postupak prenese u Rim na Kongregaciju za proglašenje blaženih i svetih. Koliko će postupak tamo trajati, nemoguće je reći. Istina je samo to, da je kauza o. Antića, kako kažu stručnjaci u ovoj materiji, vrlo utemeljena i da se može uspješno voditi. A već je i to mnogo!

● Što bi naši vjernici u inozemstvu trebali činiti da o. Ante Antić bude što prije uzdignut na čast oltara?

– Naši vjernici, kako u domovini tako i u inozemstvu, trebaju prije svega upoznati lik o. Antića, čitajući njegove životopise i napisane o njemu u raznim listovima i slušati govore i predavanja o njemu. Zatim se trebaju preko njega Bogu utjecati u različitim duhovnim i tjelesnim potrebama, a kada primi

kakvu milost ili uslišanje s neba trebaju to javiti na kompetentno mjesto, tj. u Vicepostulaturu, koja ima svoje sjedište u Zagrebu, Vrbanićeva 35. Nadalje svi trebaju moliti da ga Gospodin proslavi čašću oltara.

● Ti izdaješ časopis „Dobri Ante Antić“. O čemu se u tom časopisu piše, kako često izlazi i gdje ga se može nabaviti?

– Časopis „DOBRI OTAC ANTIĆ“, kao glasilo Vicepostulature, izlazi već 16. godina. Ja sam, kao novi vicepostulator, preuzeo uredništvo početkom ove građanske godine. Časopis treba izlaziti četiri puta godišnje. Naši vjernici u inozemstvu moći će ga nabaviti preko svećenika u našim hrvatskim misijama, a mogu se na nj direktno pretplatiti na ime „Vicepostulatura“, Vrbanićeva 35, 41000 Zagreb. Časopis ima za cilj trajno oživljavati uspomenu na „dobrog o. Antića“ pomažući onima koji su ga poznavali da ga ne zaborave, a drugima, koji nisu imali takve prilike, dati priliku da ga upoznaju. U časopisu se najprije donose razni tekstovi o svetosti i svecima u Crkvi, tumače se pravni postupak za proglašenje blaženih i svetih, objavljuju crtice iz života o. Antića, donose svjedočanstva o njemu i uspomene na njega, a tiskaju se i izvaci iz njegove duhovne ostavštine, posebice iz njegovih pisama.

U časopisu se također objavljuju važnije vijesti i priopćenja u svezi s postupkom za Antićevo proglašenje blaženim, vijesti s komemoracija u Zagrebu i drugdje, a daje se prostora i čitateljima lista i općenito Antićevim štovateljima da iznesu svoje primjedbe, primljene milosti, preporuke i zahvalnice.

● Imaš li što posebno preporučiti našim čitateljima u vezi sa štovanjem o. Antića?

– Čitateljima „Žive zajednice“ preporučam ono isto što je gore navedeno, tj. da ne propuštaju nikakve prilike da bolje upoznaju izvanredni svetački lik o. Antića, da se preko njega Bogu utječu u raznovrsnim potrebama i da mole da ga Gospodin čim prije okruni aureolom blaženstva i svetosti kako bismo, uz dvojicu već proglašanih hrvatskih svetaca, imali među svecima i „dobrog fra Antu“, svima za uzor života i kao zagovornika na nebu.

● Iskrena hvala za razgovor.

Razgovara: fra Ignacije V.

„Dobri otac Antić” u Frankfurtu

Utisci s proslave u čast fra Ante Antića

Iz dupkom pune carske katedrale starog grada na Majni – u njoj su stoljećima bili krunjeni rimsko-njemački vladari – žurno izlaze sretni al’ umorni sinovi i kćeri Hrvatske, „privremeno” zaposljeni u tuđini. Uz križni put, razvučeno pjevanje, pozdravne nagovore, odugu Kardinalovu propovijed i međusobne zahvale, sv. Misa hrvatske zajednice trajala je oko 3 sata. Stari, mladi i djeca (jedni željni cigarete, mališani pozaspali u krilima majki) slušaju po trgu i ulicama između katedralne crkve i vijećnice grada svečana zvona s gotskog tornja. Stoje onda na suncu pa uživaju u zvonjavi, koja odjekuje iznad starih krovova; zrak drhće, a hrvatska srca titraju od milja: mnogi od tri tisuća vjernika čuju zvona njemačkog grada, ali u duši osjećaju zvona domaće crkve, one iz Livna, Đakova, Splita ili Zagreba...

Već oko podne, pola sata prije kardinalske mise, 8.3.1987., dok je **fra Vinko Marović** predvodio pobožnost križnog puta, nije bilo jednog jedinog mjesta u klupama, nego samo otraga na ulazu, uz visoke zidove i kamene stupove između triju velebnih lađa. Kao stotine drugih, naslonim se na stub pa izdržim skoro nepomičan do kraja. Bezbrojni narod je istom oživio kad je mlada **sestra Anka** s djecom i ministrantima izašla na čelu procesije iz sakristije, za njima mladi **Stipe Tomašević** i **Irena Ciglar**, u narodnoj nošnji, čitači poslanica, pa onda domaći franjevci: župnik misije Frankfurt **fra Rafael Begić**, bivši naš župnik i sadašnji naddušobrižnik za Njemačku **fra Bernardo Dukić**, koji je prije 20 godina „krstio” naš Centar na ime „Dom Ante Antića”, **fra Tihomir Grgat**, bivši naš a sadašnji župnik u Rüsselsheimu, vjeroučitelj **fra Nediljko Bekan** i gost iz domovine **fra Stjepan Vučemilo**, i na koncu naš **kardinal Franjo Kuharić** u zlatnom biskupskom ornatu: sve se uze okretati pa očima pratiti „misnike” do glavnog oltara pred apsidom i drevnim klupama kanonika uz oltar. **Prof. Leščan** prati gromkim orguljama korake koncelebranta i poglede bezbrojnog naroda Božjeg.

Pozdravni govori, ako se otegnu, postizu protivni učinak, ali danas su **ing. Ivo Školnik**, predsjednik frankfurtskog župnog odbora, pa i **fra Bernardo** i **fra**

Rafael znali sačuvati mjeru, navještaju – glavnu temu današnjeg slavlja: spomen na oca Antu Antića, našeg misijskog zaštitnika, koji je umro evo pred 22 godine, a čija „causa” (crkveni proces) je u toku. Slušamo poslanice iz Starog i Novog zavjeta, a onda **fra Bernardo**, nakon miomirisnog kađenja tamjanom svete Knjige, otpjeva zvonkim glasom evanđelje o Isusovim kušnjama nakon 40 dana posta u pustinji.

Kad je kardinal **Kuharić**, s biskupskim štapom u desnici, uzeo riječ, svaki hrvatski vjernik se smjestio u prepunoj katedrali kako je znao: tko na prenapučenim klupama, tko uza zid ili stubove, drugi jednostavno na kamenom podu crkve, a poneki momak, po seoskom običaju, izašao kradom pred crkvu „na cigaru i čašicu razgovora”. Preuzvišeni kardinal je vrlo slikovito opisao prvog Adama i njegovu kušnju pred rajskim drvetom spoznaje i iskušenja, „drugog Adama”, Isusa, u pustinji, pa sve to pametno usporedio s našim svakidašnjim brigama. Onda, takoreći u novoj dodatnoj propovijedi, uzeo on govoriti naširoko o dobrom ocu Anti Antiću i o svojim uspomena na njega, dok je kardinal još bio seoski župnik pa je u Zagrebu sreo poznatog franjevca, ispovjednika i odgojitelja redovničke mladeži, koji je tiho ali duboko djelovao na ljude svoje okoline i još za života uživao glas svetosti, kako je onda 1965. i umro (rođen 1893. na otočiću Prvić – Šepurine blizu Šibenika). Na kraju Mise će **fra**

S. Vučemilo još jednom opisati njegov život, predstaviti i preporučiti časopis „Dobri otac Antić” te svim vjernicima staviti na srce – iako otac Antić još nije službeno na oltarima Crkve – da se u potrebi i nevolji obraćaju Slugi Božjem. Na kraju sv. Mise još jednom je naš neumorni župnik **fra Rafael** zahvalio kardinalu, subraći, suradnicima i svim nazočnim vjernicima za suradnju i sudjelovanje – iako je baš on nosio na vlastitoj grbači najveći teret pripreve i provođenja ovog lijepog dana. Onda sretni i olakšani, da smo sve izdržali i u lijepom redu proveli – ajd’ svi što brže van na proljetno svjetlo, da protegnemo utrnule noge i ukočena leđa!

Kod kasnog ručka u Hrvatskoj katoličkoj misiji, oko 15.30 sati – kardinal je donio kao aperitiv bocu domaće šljive – pokazala se kućanica misije, **sestra Mira**, opet jednom s najbolje strane: čedan al’ obilat i ukusan objed razveselio je dušu i tijelo. Ali, sad je sve išlo prebrzo, jer je **fra Tihomir** već čekao uz vrata blagovaonice da odvede kardinala svojim vjernicima u Rüsselsheim. Moj susjed na stolu, **fra Vice**, miran i šutljiv gost misije, reče mi: „To danas ide hektično, ka na tvorničkoj traki!” ali **fra Vatroslav** ga s druge strane stola tješi: „Al’ zato je slavlje u katedrali bilo polako i iscrpno, a govorancija i pridika isto ni falilo!”

Iza kardinalova odlaska sve se opet smiri, za stolovima ostali samo mi domaći laički i duhovni suradnici. Kad god sjedim za stolom misijske zajednice uvijek mislim na lijepe riječi psalmiste: „Bonum est et jucundum stare, fratres, in unum!” Dobro i ugodno je biti, braćo, u zajednici, kako u domovini tako i u tuđini. IHI.

Koncelebranti s kardinalom Kuharićem u frankfurtskoj katedrali. Povod: 22. obljetnica smrti Sluge Božjega fra Ante Antića.

Krešimir Baranović, dirigent i skladatelj

Prva desetljeća ovoga stoljeća bila su u hrvatskoj kulturi izrazito plodna i bogata. Meštović, Kršinić, Radauš i Augustinić stvaraju u kamenu, bronci i drvetu; Kljaković, Babić, Vidović i naivci na platnu i staklu; Ujević, Nazor, Šimić i Krleža na papiru, a Gotovac, Baranović, Papandopulo (njegova je supruga Zdenka bila predsjednica žirija na Festivalu folklora hrvatske katoličke mladeži u Esslingenu ove godine!) na notnim crtama. Za ovu trojicu skladatelja reče jednom nezaboravni Tin da su nerazdruživa trojka – „ménage à trois” – koja je uspjela zaokružiti fizionomiju jedinstvenog skladateljskog djela koje je izniklo iz korijena narodne glazbe.

U krilu evropskih naroda izgrađivao se svršetkom prošloga i početkom ovoga stoljeća ogromni vokalni, instrumentalni i glazbeno-scenski svijet nacionalnog smjera (Borodin, Smetana, Dvořák...). I hrvatska glazbena muza, iako s malim zakašnjenjem, uspijeva pronaći, odškolorati i odgojiti velikane „anđeoskog jezika” (tako neki nazivaju glazbu) koji svojim djelima utiru putove obnovi hrvatske glazbe. Među njima jedno od najizvršnijih mjesta pripada **Krešimiru Baranoviću**.

Rođen je 25. srpnja 1894. godine u Krešimirovu gradu Šibeniku. Već u dječaćkim godinama nastanjuje se u Zagrebu gdje kao srednjoškolac uspješno nastupa u srednjoškolskom orkestru. Poslije mature uči glazbene nauke na Visokoj školi u Beču. Odmah poslije studija, upravo prve godine Prvoga svjetskog rata, postaje korepetitor i dirigent opere Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu koju obogaćuje novim, raznolikim repertoarom i mnogo pridonoši njenom usponu.

Naglo se razvija u vanrednog opernog, zbornog i orkestralnog dirigenta: gostuje s uspjehom u mnogim evropskim velegradovima nastupajući ponajviše u simfonijskim koncertima. Njaveći dio svoje glazbene djelatnosti posvećuje zagrebačkim umjetničkim ustanovama: Hrvatskoj operi, Zagrebačkoj filharmoniji i hrvatskom pjevačkom društvu „Lisinski”. Nakon Drugog sv-

jetskog rata postaje profesor na Muzičkoj akademiji u Beogradu, dirigent Opere i direktor Beogradske filharmonije (1952.–1961.). Jesen života provodi u tišini Tribunja, maloga ribarskog mjesta u blizini rodnog Šibenika. Umro je 17. rujna 1975. godine u Beogradu.

Krešimir Baranović

Svoja najbolja djela posvećuje scenskom i vokalno-instrumentalnom području. Nadahnjuje se i stvara na vlastitostima hrvatskoga glazbenog folklora, osobito onoga iz Hrvatskog zagorja, koji je snažno doživio. Razvija blistavi orkestralni kolorit.

Kao skladatelj je mnogostran. „Koncertnom predigrom” afirmira se već 1916. godine kao talentiran skladatelj. Svojim baletima: „Licitarsko srce” (1923.) i „Imbrek s nosom” (1934.) udara temelje modernom hrvatskom baletu. Balet „Licitarsko srce” biva posvuda primljen s velikom pažnjom jer se odlikuje briljantnim orkestralnim zvukom, neobično bogatim u zvučnoj šarolikosti. To djelo koje pokazuje snažnu stvaralačku ličnost postaje uzorom u koji će se ugledati kasnija desetljeća.

Baranović je napisao i dvije komične opere: „Striženo-košeno” (1932.) i „Nevjesta od Cetingrada” (1942.). Iako u

njima nije dosegao „Licitarskog srca”, ipak je uvertira opere „Striženo-košeno” pravo remek-djelo prštave orkestralne komike.

Među Baranovićevim vokalno-instrumentalnim djelima većega opsega prvo mjesto zauzima ciklus pjesama za bari-ton i orkestar „**Z mojih bregov**” (1927.) na kajkavske stihove Frana Galovića. U to područje spadaju još dva ciklusa: „**Moj grad**” (1943.) i „**Iz osame**” (1944.). Napisao je i simfonijsku poemu „**Pan**” (1957.) na stihove Miroslava Krleže i kantate „**Goran**” na stihove Ivana Gorana Kovačića.

Osim toga, treba svakako spomenuti njegove **zborne glazbe i solo-pjesme** („Mrtvi lugar” i „Crn-bel”) koje su ušle u standardni program hrvatskih pjevača te „**Pjesmu guslara**” (1954.) i „**Sinfoniettu za gudački kvartet**”.

Napisao je i više vrlo uspješnih skladbi za film.

Krešimiru Baranoviću, dirigentu evropskih razmjera i „ocu hrvatskog modernog baleta” pripada jedno od najčasnijih mjesta u panteonu hrvatske glazbene kulture.

Iv.

Crn-Bel

Crn-bel... crn-bel...
Fran Galović V trsju popeva,
Grozđe dozreva...
Crn-bel...

Dok večer se zmrči,
On pesmo zavlači,
Drago, starinsko,
Veselo vinski:
Crn-bel... crn-bel...

Jesensko to pesmo
Mi čuli vre jesmo
Tri večeri tu...
Crn-bel...

I znamo, da leto
Otišlo je, eto –
Baš kakti vu snu...
Crn-bel... crn-bel...

OGLAS

U mjestu Povile/Novi Vinodolski, nedaleko od Rijeke, pedesetak metara od mora, prodaje se novogradnja-katnica, veličine 9x9 metara, s prekrasnim pogledom na more. Tro-sobni stan na katu potpuno je uređen. Idealno za prijem turista. Cijena povoljna. Plaćanje u DM. Upitati na telefon: 06181/2547 05.

ZA MLADE

Danas je Uskrs!

(Dvoje mladih naizmjenično)

- Danas je Uskrs! Najveća svetkovina koju mi kršćani slavimo!
- Na što sve pomisliš kad čuješ riječ „Uskrs“?
- Pa, na uskrsne praznike, uskrsno jaje, uskrsna zvona, uskrsnu šetnju, uskrsnu noć, uskrsni oganj, uskrsnu radost, uskrsne pjesme, uskrsnu poruku, uskrsno janje! A ti?
- Pomislim na uskrsnog zeca, uskrsno gnijezdo, uskrsni nakit, uskrsne običaje, uskrsnu svijeću, uskrsno slavlje, uskrsno cvijeće, uskrsnu nedjelju, uskrsni ponedjeljak! I što se sve to s Uskrsom čini?
- Uskrs je svetkovina radosti! Krist je uskrsnuo. On nas je otkupio. Novi život je počeo. Novi život i za nas!
- Da, mnogi uskrsni običaji znak su radosti! Za tu se svetkovinu priprema i nju se slavi. Obostrano se želi „Sretan Uskrs“.

Roditelji drže u tajnosti uskrsne zečeve i uskrsna jaja.

- Oblače se nove dokoljenice i obuvaju nove sandale. Svijet postaje topliji, šarolikiji, prijateljskiji, svjetliji i ljepši.
- Da bi se Uskrs dogodio, Isus dopušta da bude izdan, izručen, optužen, osuđen, ismijan i oklevetan.
- Popljuvan, izbičevan i izmučen. Razapet na križ, pribijen čavlima. To podnosi iz ljubavi prema ljudima. Iz ljubavi prema nama!
- Učenici bijahu zdvojni. U strahu. Pomisliše: sve propade! Sve je mračno, bez nade.
- Kako bismo uistinu bili siromašni kad bi to bio kraj!
- Ali tada: sve postade drukčije! Isus uskrsnu! Ne ostade u smrti! Bog njega, svoga Sina, spasi! U tom smislu slavimo Uskrs.
- Svima želimo pravu uskrsnu radost!

Jozo Župić

Kristovo uskrsnuće savršeno povezuje ovozemne stvarnosti s beskonačnim, vječnim daljinama

Svijeća

Neonska svjetla na ulicama, upaljene žarulje po izlozima, reflektori na stadionima,

Smisao je svijeće, a i kršćanskog života, da se troši i da dariva svjetlost

pa ipak čovjek nije zaboravio da u posebnim trenucima svoga života upali i voštanu svijeću. Satima zna sjediti uz upaljenu svijeću, bilo da slavi rođendan, imendan, krštenje djeteta, prvu pričest ili možda dok ispraća svog pokojnika. Žrtvena svijeća i mrtvačka svijeća imaju svoju dugu, predkršćansku povijest.

Tek na prijelazu stoljeća počela se svijeća stavljati na oltar. I tu je ostala da po svojoj prirodi poklanja svjetlo koje je još rijetko potrebno.

Na vrhuncu crkvene godine, ali također i u važnim odsjecima u kršćanskom životu, svijeća igra važnu ulogu u službi Božjoj: za Uskrs i Božić, kod krštenja i prve pričesti.

Ona podsjeća da je Krist svjetlo svijeta i da kršćani trebaju biti za druge svjetlo.

Kada se u uskrsnoj noći i u tamnoj crkvi nosi svjetlo uskrsne svijeće s koje se upaljuju sve druge svijeće, tada se može osjetiti što se pod tim misli kad svećenik (ili đakon) triput, svaki put višim tonom, pjeva: „Svjetlo Kristovo“.

Žrtvene svijeće i svijeće u procesiji na blagdan Prikazanja Gospodinova (Svijećnica, 2. veljače) stari su običaj. Pri tom se svijeća upotrebljava kao žrtva ali i upućuje na Isusa kao na „Svjetlo što rasvjetljuje pagane“ (Lk 2,32).

Najdublje značenje svjetla svijeće leži u tom da ono svijetli dok se upotrebljava.

Živjeti i ljubiti može samo onaj tko sebe poklanja. Tko hoće sebe sačuvati, ne može ljubiti. To nas uči primjer i riječ Isusova.

Ako riječ Pisma (Mt 10,39) primijenimo na svijeću, možemo reći: ako svijeća svoj vosak za sebe sačuva, bit će ugašena; ako ga daje, svijetliti će. I to je njen smisao. Jozo Župić

Tražio sam Te...

Tražio sam Te u igri vjetera
i nadi bez nade, u beznađu.
U jutrima umornim, sivim,
tražio sam Te...
U čaši više prekipjelog piva.
A Ti, Kriste, kao da si se skriva.

Nađoh Te...
Nađoh Te u daru ljubavi darovane,
Nađoh Te u plaču djeteta novorođenčeta,
U osobi što mi je podari providnost Tvoja.

Neću Te više izgubiti, Kriste,
Pa makar i živio tisuću ljeta.
Neću Te izgubiti, nego ću pustiti
Da me štiti i vodi Tvoja ruka sveta.

Marijan Kutleša, Mülheim/M.

ZA MLADE

Mladi sve religiozniji

U „Slobodnoj Dalmaciji”, glasilu Socijalističkog saveza radnog naroda Hrvatske Zajednice općina Dalmacije, od 2. ožujka 1987. godine, str. 4, objavljeni su rezultati istraživanja B. Vuškovića i N. Kuvačića o religioznosti splitske srednjoškolske mladeži. Donosimo oveči izvatak iz toga vrlo zanimljivog i ohrabrujućeg članka:

... U anketnom istraživanju, koje je 1967. godine izvršio Srđan Vrcan zajedno sa svojim suradnicima, učenici splitskih srednjih škola bili su gotovo podjednako izbalansirani između religioznih (31,5%), indiferentnih (35,2%) i ateista (31,7%). U istraživanju koje je 1984. godine B. Vušković obavio zajedno s drom N. Kuvačićem situacija se, međutim, znatno izmijenila. Uzorkom je obuhvaćeno više od deset posto srednjoškolske populacije, a dobiveni podaci (čitav tekst istraživanja upravo se tiska) kazuju: religiozni srednjoškolci sačinjavaju natpolovičnu većinu

(51,9%), odnosno njihov je broj gotovo dva puta porastao. Značajno se, međutim, smanjio broj religiozno indiferentnih (27,4%), a gotovo da je prepolovljeno sudjelovanje učenika ateista, kojih sada ima 18,6%.

Nadalje, dok je 1967. godine kategorija „vrlo religioznih” bila izričito najmanje prisutna (samo devet posto), sada već čini petinu svih srednjoškolaca (21,8%) i brojno je nadvisila sudjelovanje ateista. Druga značajna promjena strukturalnih obilježja globalnog porasta religioznih srednjoškolaca ogleda se u spolnoj strukturi religioznih, koja je u drugoj polovici šezdesetih godina imala ženski pečat (djevojke su sačinjavale tri četvrtine „vrlo religioznih”). U 1984. godini „ženskost” religiozne populacije iščezava, jer muškarci sada i apsolutno i relativno prevladavaju u tom modalitetu...

Analiza je pokazala da je u cjelini gotovo za tri puta poraslo sudjelovanje muškaraca proizvodnih zanimanja među religioznima (sa 21,5% na 61,3%). Na te-

Domovinska mladež, prema anketnim istraživanjima, biva sve religioznija. Bez Boga je teško živjeti, teže još umrijeti. Sinjski mladi (na slici) spadaju svakako među najreligioznije mladiće i djevojke u Domovini.

među tih rezultata autori istraživanja utvrdili su da su baš učenici proizvodnih zanimanja dali presudni obol u globalnim projenama koje sadašnju generaciju po pitanju religioznosti razlikuju od one šezdesetih godina.

Križ je nada uskrснуća

Pobožnost križnoga puta spada među najljepše i najdraže korizmene pobožnosti katoličkih vjernika cijeloga svijeta što potvrđuje nadprosječan broj sudionika u pobožnosti križnoga puta. Gdje postoje vremenski, prostorni i drugi uvjeti, ova se pobožnost obavlja u korizmene petke, a tamo gdje nedostaju spomenuti uvjeti, ova se pobožnost obavlja nedjeljom, prije ili poslije sv. Mise. Već četvrtu godinu s. Edita organizira ovu dragu i omiljenu pobožnost s mladima, na sva tri mjesta naše misije: u Bonnu, Bad Honnefu i Waldbrölu.

Nisu naši mladi samo dobri glumci i pjevači za prigodne proslave, već su oni i pobožni molitelji, angažirani čitači u liturgijskim i drugim slavljenjima, recitatori biblijskih tekstova i zanosni pjevači liturgijskih pjesama.

I dok se u ovoj godini u Katoličkoj Crkvi više nego li obično govori i piše o sudjelovanju laika u crkvenim službama i o prenošenju poklada kršćanske vjere i baštine na mlade katolike, ne smijemo zaboraviti, da su upravo mladi oni kojima budućnost pripada.

Neumorni i leteći apostol Katoličke Crkve papa Ivan Pavao II. kod svih svojih susreta s

mladim katolicama ponavlja: „Vi ste nada budućnosti”.

Kršćanska nada je buduća i neprolazna vrednota o kojoj na poseban način govori pobožnost križnoga puta.

„U križu je spasnje, u križu je zaštita i obrana, u križu je život. Zato prigripi križ da živiš u vijeke”!

p. Berislav Nikić

Naši su mladi dobri glumci, pjevači, ali i izvrsni predmolitelji u raznim pobožnostima

Početak dana

O izlasku sunca istrčalo je na livadu tri-deset mladića, zauzelo rastojanje, lica okrenulo prema suncu i počelo se savijati, sagibati, ispružati, ruke širiti i uzdizati, u klečećem stavu tijela prebacivati. Trajalo je to četvrt sata.

Iz daleka se mogao dobiti dojam da mole.

U naše vrijeme nitko se ne čudi da čovjek iz dana u dan strpljivo i pozorno služi svome tijelu.

A, bilo bi nam čudno kad bi on tako svome duhu služio.

Ne, to nije molitva. To je jutarnja tjelovježba.

Aleksandar Solschenizyn

BERLIN

Gluma, pjesma, folklor, koncert, ples

U subotu, 28. veljače, bio je priređen u Centru Hrv. kat. misije u Zap. Berlinu veliki maskirani ples za djecu i odrasle. Ustvari, uključili smo se i mi, hrvatski vjernici, u opće karnevalsko-fašinsko raspoloženje koje je vladalo tih dana u cijeloj Njemačkoj. Velika dvorana našeg Centra bila je duplom puna (oko 600 duša!) tako da su mnogi morali s nogu pratiti program koji je stvarno bio dobar i kvalitetan.

Prije početka programa otpjevali smo svečano hrvatsku himnu, „Lijepu našu.“ Program je otvorio dječji zbor naše misije koji je, pod ravnanjem fra Stipice, još jednom potvrdio da je jedan od najboljih (ako ne i najbolji!) dječjih zborova koji djeluju pri Hrv. kat. misijama u Zap. Njemačkoj. Otpjevali su zaista umjetnički skladbe „Fešta“ i „Serbus Zagreb“, a briljantno su pratili fra Stipičino solo pjevanje „Zakletve“ iz rock-opere „Gubec beg“. Zaista možemo biti ponosni na naš dječji zbor i njegova zborovođu. Zatim su nastupili tzv. srednji folklorasi i izveli vrlo lijepo kolo iz Slavonije. Nakon folklorasa bila je na programu jedna šaljiva točka (skeč), koju su vrlo uspješno izveli Dinko Teklić i Ivica Kukavica, dva mlada glumca iz naše misije. U šaljivoj točki „Kod fotografa“ bilo je prikazano nespretno ponašanje našega

priprostog čovjeka prilikom fotografiranja, što je izazvalo mnogo smijeha. Za izvrsnu glumu pobrala su dva mlada glumca mnogo pljeska koji su svakako i zaslužili. Potom su nastupili veliki folklorasi i izveli gotovo profesionalno kolo iz Bosne. Na kraju prvog dijela programa otpjevao je fra Stipica skladbu „Ave Maria“ koju je za nj specijalno uglazbio poznati skladatelj iz Zagreba, gosp. Mario Bogliuni, koji je sa svojim sastavom bio specijalni gost večeri. Skladbu „Ave Maria“ otpjevao je fra Stipica, uz glazbenu pratnju sastava M. Bogliunija, savršeno, pa ga je oduševljena i razdragana publika gotovo „prisilila“ da je ponovi još dva puta. Usput smo saznali da će se skladba „Ave Maria“ naći na novoj kaseti popularnog i poznatog VIS-a „Ujaci“, pa ćete je, dragi čitatelji „Ž. z.“, uskoro moći čuti (kasete je u pripremi). Tako je završio prvi dio programa na opće zadovoljstvo svih prisutnika.

U drugom dijelu za ples i dobro raspoloženje pobrinuli su se naši gosti iz Zagreba, tj. sastav Maria Bogliunija u kojem kao vokalni solist nastupa njegova supruga Marija.

Pokazali su da su pravi profesionalci i da za njih nema tajni u glazbi. Gospođa Marija

Bogliuni pjevala je svojim ugodnim glasom slagere i „narodnjake“ podjednako dobro i kvalitetno. Uz pjesmu i ples ostali smo do ponoći, a zatim se vrlo zadovoljni i dobro raspoloženi uputili svojim stanovima. Pokazalo se da ovakva okupljanja zbližuju naš hrvatski puk pa ne bi bilo loše kad bi voditelji naše misije, naši oci franjevci, što češće priredili ovakve večeri. Mi ćemo im u tome pomoći.

Ivek Milčec

Svjetlo u tami

*U tami samoće i očajnog straha
kad zamiru krici, vapaji se guše,
kad nastane borba do posljednjeg daha,
i tanane nade bezglavo se ruše.*

*Kad te užas stegne ko ledeni lanac,
a krv ti se sledi u duševnoj noći,
kad si cijelom svijetu i sam sebi stranac
i kad jadan ne znaš da l' ćeš dalje moći?*

*Klonuo si duhom, slomljen si u vjeri,
ti nikoga nemaš da ti pruži ruku,
tad tisuće bijesnih, razjarenih zvijeri
u ponor te crni hoće da povuku.*

*Kada ljubav umre i život se gasi
i mostovi padnu što vezuju ljude,
ON iz tame svijetli, ON se svakom glasi,
spasiteljske ruke svima mam se nude.*

Janko Franjić, Hamburg

Dječji zbor Hrvatske katoličke misije Berlin odavno se dokazao kao jedan od najboljih zborova u našim misijama. Na slici: zbor sa svojim voditeljem fra Stjepanom Grgatom i voditeljicom s. Miroljubom.

STUTT GART

Dječje pokladno veselje

28. veljače o. g. slavili smo mi vjeroučenici Hrvatske katoličke misije u Stuttgartu „dječji fašing“. Svi smo se ovom danu veoma radovali i nestrpljivo se za njega pripremali. Bilo je veselo u prepunoj dvorani i hodniku i ispred misije gdje nas se okupilo preko 450. Sva je sreća da je bilo lijepo vrijeme pa su posebno dječaci ispred naše misije igrali se i zabavljali. Pokladno veselje proveli smo stvarno u veselju: maskirani u igri puhanja balona (tko će prije napuhati i čiji će balon prije puknuti), plesu s narančama, plesu s metlom, potezanju konopa. Jedna od vrlo zanimljivih igara bila je tko će prije pojesti jabuku obješenu na konopcu. Najteži zadatak imao je žiri koji je trebao izabrati najljepšu masku. Pobjednici su bili troje vjeroučenika, obučeni u masku vampira, bolesnika i jedne mačke. Poslije natjecateljskih igara naši vjeroučitelji i sestre vjeroučiteljice pripremile su nam bogatu zakusku. Uz glazbu s kasete svi smo zaplesali i dugo, dugo pjevali.

Katarina Karatović, V. razred

Ova je djevojka imala puno muke dok je pojele jabuku obješenu o konopac

S Tomislavom Ivčićem „jedno srce i jedna duša“

Nakon 9 uspješnih gostovanja u hrvatskim katoličkim misijama, najvećim dijelom u biskupiji Rottenburg-Stuttgart, **Tomislav Ivčić**, pjevačica **Liljana** i vokalno-instrumentalni sastav „**Zagreb**“ (Karmen) iz Zagreba bijahu gosti Hrvatske katoličke misije 1. ožujka o. g., na tradicionalnoj pokladnoj priredbi u Stuttgartu. Dosadašnjih godina na pokladnim veseljima bili su također pjevači iz domovine: Djani Maršan, Duško Lokin, ali svi prisutni uglavnom izjavili su da je ova bila jedna od najljepših i najveselijih. I bila je! Dvorana Kolpingove kuće bijaše pretijesna i premalena za sve one koji su se željeli naći

na ovom slavlju – a te večeri izmijenili se u dvorani do 1.000 djece, mladih i odraslih. I Tomislav i Liljana i skladni sastav dizali su naše srce i dali poleta našim umornim radnicima, obiteljima, djeci. Razvedrili su ih i razveselili su i staro i mlado donijevši ozračje domovinske pjesme. Podigli su na noge i naveli na ples sve prisutne koji su osjećali da mogu plesati, pa i one koji se rijetko bave tim umijećem. Te nezaboravne i vesele večeri, a vesele i zbog raznih natjecateljskih igara, svi prisutni pretvorili su se kroz pjesmu i riječ, kao sponu iskonsku domovinsku, „u jedno srce i jednu dušu“.

Mv

Tomislav Ivčić nastupio je za poklade u više naših misija. Na slici: Tomislavov (lijevo s mikrofonom) nastup u Stuttgartu.

SAARBRÜCKEN

Radni dan hrvatskog misionara na TV

Drugi program njemačke televizije – ZDF, pokazao je 14. veljače o. g., oko 14.00 sati, u okviru emisije „Evropski susjedi“, kako izgleda radni dan hrvatskog misionara u Njemačkoj. Bio je to vrlo zanimljiv prilog, posebno kad se uzme u obzir da nismo navikli gledati na malim ekranima svećenike i pastoralne radnike u njihovoj specifičnoj ulozi pastira, socijalnih skrbnika i kulturnih djelatnika.

Televizija je pokazala **fra Mladena Karlića**, franjevca – konventualca, misionara u Saarbrückenu, maloj i raspršenoj misiji u biskupiji Trier. Zorno je dočarano s čime se sve suočava misionar u svojoj misionarskoj djelatnosti. Radni mu dan počinje na koračima, budući da mora doseći i one najudaljenije. I takvi mu leže na srcu jednako kao i oni u većim gradovima. Režiser je zabilježio kako misionar uspijeva održati satove vjeronauka za djecu i mlade, često u privatnim stanovima i kućama. Kameron nas je poveo u stan gdje se obavljao blagoslov obitelji. Pratili smo ga na treći kat jedne višekatnice gdje se okupljaju hrvatski vjernici da posvete dan Gospodnji. Vidjeli smo oca Mladena s našim ljudima prije i poslije sv. Mise – izmjenjivali su iskustva i informacije o vjeri i Crkvi. Rečeno je da se u misijskom uredu pružaju ne samo vjerski nego i socijalni savjeti.

Bilo bi lijepo, kad bismo nešto slično mogli vidjeti i na našim domovinskim ekranima. Svjetle strane svećeničke djelatnosti ostaju, nažalost, u najvećem broju slučajeva tabu-tema naših redatelja u sredstvima domovinskog javnog priopćivanja. *Marijan Kovač*

ESSLINGEN

Dan pjesme, kola i igara

Jedno veselo poslijepodne izmamilo je suze, ali, hvala Bogu, suze radosnice. Bijaše to 8. veljače 1987. g., kad je, u organizaciji HKM Esslingen, u Esslingenu, u prostranoj i okićenoj Neckarhalli, održao svoj poslijepodnevni koncert, s pjesmama iz svih krajeva „Lijepe naše“, traženi, poznati i omiljeni nam pjevač **Tomislav Ivčić** u pratnji orkestra „Carmen“ iz Zagreba i gospođe Ljiljane. Već od ranog poslijepodneva pa do kasnih večernjih sati tražila se sjedalica više, ali je nije bilo ni „za lijek“. Premda su roditelji i djeca ustupili svoja sjedišta odraslima, bijaše ih i previše koji su skoro za vrijeme cijelog koncerta prostajali, sad na jednoj a sad na drugoj nozi. Bijaše kola i igara. Plesalo se i plesalo – kako oni najmlađi, tako srednji i odrasli. A jedan od posebnih ugođaja bijaše glavni zgoditak prigodne tombola: pečeni odojak koji dobi Stjepan Filipović nakon prigodnog izvlačenja brojeva na samoj pozornici. Prvi izvučeni broj bijaše 5, drugi 7 i treći 3 – brojeve iz vreće izvukoše tri Šimuna.

Odlazeći kasno navečer u svoje stanove, radosni i oznojeni posjetitelji zahvaljivali su organizatoru i dragim gostima, izgovarajući svi i svatko za sebe: hvala vam i dođite nam opet što prije!

O prvom Festivalu folkloru hrvatske kat. mladeži koji se održao 15. veljače 1987. u Esslingenu izvijestila je „Živa zajednica“ u posljednjem broju. To je trebalo vidjeti i doživjeti.

Subesjednik i prisutnik

~

Fašing u misijskoj filijali

Hrvatski je čovjek uvijek spreman za susrete veselja, radosti i ugodnog raspoloženja. Posebno se to može reći za karnevalske svečanosti. Ono što je hrvatski vjernik slavio kod rodne kuće to želi proslijediti i ovdje u tuđini. Takvo karnevalsko slavlje bijaše održano i u HKM iz Esslingena 1. ožujka 1987. g. i to u župnoj dvorani **Sv. Ulricha u Kirchheimu** (to je jedna od pet misijskih filijalnih postaja). Slavlje smo započeli svečanim bogoslužjem u 14 sati, da bismo onda slavlje iz crkve odmah prosljedili u župnoj dvorani. I na Misu ih je došlo dosta maskiranih.

Svećenik-misionar je u svojoj propovijedi naglasio kako ne smijemo biti odveć prenapregnuti i prezauzeti pitanjima: „Što će biti sutra“, nego da se trebamo potpuno pouzdavati u svoga Oca koji hrani „neradne“ ptice nebeske i ljiljane poljske. Kad se Bog briga za njih, zar se još više neće pobrinuti za čov-

jeka-radnika, krunu svoga stvaranja, za sliku i priliku svoju.

To su nam nastojali dočarati mladi i odrasli svojim kratkim i šaljivim igrokazima: „**Mišolovka**“ i „**Stipe i Manda**“. Svi jednodušno zaključismo: jedino potpuno predanje Bogu i povjerenje čovjeka u čovjeka, dovodi do čovjekova predanja i pouzdanja u Boga.

Misijski orkestar, pod okretnim ravnanjem gosp. Antuna Klinca, dobrano je pružio prigodu ljubiteljima plesa i igara te je znoj curkom tekao niz maskirana lica, a Marko je sa svojom „šargijom“ razgalio srca i pomlađene noge Hrvata iz Bosne ponosne i ljubitelja domaćih kola. Osim biranja najboljih maski – kod mlađih i odraslih (za mlađe rekoše da je trebalo svu tu mnogobrojnu djecu nagraditi i proglasiti najboljima), bijaše i raznoraznih karnevalskih igara: od hranjenja pudingom do hodanja u zvezanim vrećama i natezanja konopa. Za smišljanje igara i podizanje natjecateljske temperature bilo je pastoralno osoblje: gđica Mara Lukač i gosp. Tomislav Tadić.

Veselo raspoloženju doprinijele su i žene svojim raznim kolačima (slatkišima), podvoritelji jela i pića po sali kao i oni vrijedni pripremitelji svega toga u domaćoj kuhinji. Sve je to iznudilo pitanje: zar je već vrijeme za razilazak, zar su već stigli ponoćni sati!?

Mladi su se na fašinski utorak, i to po prvi put u povijesti misije, okupili u misijskim prostorijama u Esslingenu i imali su svoj mladenački karneval. Trećega ožujka već u 16 sati mladi su ispunili prostranu misijsku dvoranu. Započeo molitvom, kako je to uvijek uobičajeno kod hrvatskih vjernika u Esslingenu, a nastaviše plesom i raznoraznim igrama koje su sami smišljali, vodili i izvodili.

Do kasnih sati tekao je taj mladenački program. Pojedini odraslim osobama, uglav-

nom roditeljima, koji dođoše pokupiti i odvesti svoju djecu i mlade, zaglušni glazbeni ugođaj mladih nije odgovarao. Rekoše: mi se prerano rodismo. A mladima je upravo takva glazba srce razgaljivala. I zato rekoše roditelji: šteta što je sutra Pepelnica. Ovako bi fratar trebao i više puta za nas organizirati.

Napuštajući misijske prostorije mladi ostaviše napisano: „Za fašing sve najbolje!“ Tako je! Nek se samo i u buduću ovako nastavi.

Subesjednik i prisutnik

„Zašto plačeš?“

Mladi Hrvatske kat. misije izveli su 12. prosinca 1986. godine uvijek aktualni igrokaz: „**Svi me vole samo tata ne**“ i uputili tako vrlo brojnom gledalištu značajnu poruku o potrebi smilovanja i ljubavi.

Sin očekuje da me se smiluje i otvori očevo tvrdokorno srce, da ga primi k sebi i tako mu nadomjesti ljubav umrle majke. Ali nova majka umješala je u to svoje prste. Dugotrajna je bila očeva borba. I upravo kad je očevo srce bilo otvoreno i spremno da primi odraslog i uzornog sina, događa se strahovit zaokret: pred nestrpljivog oca koji očekuje sinov dolazak na nosilima donose mrtvog sina... Tako nas Bog čeka, htjedoše nam reći mladi, zato ne budimo tvrdokorna srca – pustimo i dozvolimo Bogu boravak u našem srcu, očistivši ga u sakramentu pokore... Ova drama izmamila je i suze mladih. Nije bilo odraslaga oka koje nije stvarno prosuzilo – rupčići su neprestano bili i previše vlažni. Najmlađi su, gledajući netremice dramu i okrećući se povremeno prema odraslima, za vrijeme kratkih pauza prilazili roditeljima i znancima te im postavljali pitanje: „Zašto plačeš?“

Sad su se ponovno sreli kao prijatelji stari. Ovoga puta Tomislav Ivčić (lijevo) i fra Silvestar Bota ne pjevaju nego nazdravljaju.

OGLAS

Prodajem kuću u Kaštel Gomilici kraj Splita. Kuća se sastoji od prizemlja i dva kata, a oko kuće je 900 m² zemljišta. Svi grubi radovi su dovršeni. Upitati: Pletikosić (Sinj), tel.: 0038/5882640.

TUTTLINGEN/ROTTWEIL/BALINGEN

Uspješne pokladne priredbe

I poklade su vrlo zgodna prigoda da se naši ljudi susretnu, da se nađu zajedno i provedu. Kao i dosada održane se u ovim trima misijama, koje se povezuju u jedno zajedništvo, pokladne priredbe 27. i 28. 2. i 1. 3. 1987. godine. Za ovu prigodu pozvani VIS „Proljeće” iz Mostara oduševio je pjesmom iz rodnog kraja sve prisutne. Bile su to nezaboravne večeri istinskog zajedništva koje pomaže da se lakše korača u neizvjesnu budućnost.

VIS „Proljeće” iz Mostara oduševio je na pokladnoj priredbi u Tuttlingenu sve nazočne pjevanjem pjesma iz rodnooga kraja

„Prenošenje vjere na slijedeće pokoljenje”

U okviru tzv. „subotnjeg popodneva” održano je u misiji Tuttlingen, 7. 3. 1987. godine, predavanje o „Prenošenju vjere na slijedeće pokoljenje”. Predavač: Dr. T. Ivan Međugorac. Tridesetak slušatelja pozorno je pratilo temu i film o sinodi rottenburško/stuttgartske biskupije. Bilo je zanimljivo. Predloženo je da se na narednoj tribini „subotom popodne” održi predavanje o sektama. Dr. Međugorac je taj prijedlog prihvatio.

Dragi i česti gost na misijskim priredbama u Tuttlingenu je mjesni dekan (desno)

Hrvatska poslijeratna književnost

U prostorijama Hrvatske kat. misije Rottweil održao je književnik Dubravko Horvatić, 21. 2. 1987. godine, vrlo zanimljivo predavanje o hrvatskoj poslijeratnoj književnosti. Nazočno je bilo pedesetak odraslih slušatelja. D. Horvatić rođen je u Zagrebu 1939. godine. Na filozofskom fakultetu u Zagrebu diplomirao je komparativnu književnost i povijest umjetnosti. Surađivao je u osamdesetak listova, časopisa i zbornika, na radiju, filmu i televiziji te u nekim izdanjima Leksikografskog zavoda. Zastupljen je u tridesetak domaćih i inozemnih antologija. Napisao je veći broj književnih djela – u prozi i pjesmi – koja su mu objavljena na petnaest jezika.

Acivi

SINDELFINGEN

Folklorno natjecanje i karnevalska priredba

Naša folklorna grupa „Zvonimir” osvojila je splotom posavskih kola drugo mjesto u skupini mladih, 15. 2. 87. u Esslingenu. Prisutno je bilo i mnogo vjernika iz naše misije. Istoga dana poslije podne, u prepunoj crkvi Presv. Trojstva u Sindelfingenu, p. Duka je predvodio sv. Misu u povodu smrti blagopokojnog kardinala Alojzija Stepinca. Pročitao je govor kardinala Kuharića, koji je on pet dana ranije izrekao u zagrebačkoj katedrali

u istoj prigodi. Naš je vjernički narod na taj govor odgovorio dugotrajnim pljeskom.

22. 2. 87. – karnevalsko slavlje. I ove je godine naša misija organizirala, sada već tradicionalnu, karnevalsku priredbu. U dvorani Bürgerhaus u Maichingenu, dijelu Sindelfingena, koja tih dana blista nakitom, okupio se velik broj ljudi, mladih i djece, tako da nam se čini da ta dvorana postaje svaki put tješnja.

Molitvom i slavljenjem Euharistije počeo je tog dana naš susret, zajedništvo i radost. Poslije sv. Mise program: „Lijepa naša”, zbor djece i mladih naše misije, dva šaljiva

kratka igrokaza Hrvatske kulturne zajednice Stuttgart. Napetost i iščekivanje su rasli, jer je potom mikrofon preuzeo popularni pjevač Tomislav Ivčić sa sastavom „Carmen” iz Zagreba. Sva je dvorana oživjela, na ples se pokrenulo staro i mlado, a naši su zabavljači izvršno, nenametljivo, a tako od srca pjevali i nevidljivim nitima zvukova i riječi spajali sve krajeve divne nam domovine. Svatko je našao nešto za sebe, svakog je razveselila pjesma njegovog kraja, koja kao da je baš za svakoga posebnog birana. U pravom smislu moglo se reći: „Večeras je naša fešta”. Hvala Tomislavu Ivčiću i grupi „Carmen”, hvala našim pomagačima koji su se brinuli da i tijelo bude okrijepljeno, kako bi se i duša i tijelo zajedno radovali. A ta je radost tako potrebna našem iscrpljenom čovjeku, bratu našem, razapetom između domovine i tuđine, između sadašnjosti i neizvjesne budućnosti, dok srce teži za djedovskim ognjištima...

Baš iz tog razloga nastavilo se fašinsko slavlje i u našim prostorijama u subotu 28. 2. 87., doduše u manjem obujmu, ali jednako raspjevano s domaćim sastavom „Maestral”. Hvala sastavu za pruženu radost.

Kroatische Jugendtanzgruppe gastierte bei Gemeindefasnet

Teilnehmer des Tanzkurses ernteten als Clowns wahre Lachsälven

LEONBERG (rüm) — Die Katholische Kirchengemeinde Leonberg feierte im Johanneshaus Fasnacht ohne Derbheiten und Anzüglichkeiten. Mit einem weit gespannten Programm trat das närrische Volk eine gemütliche „Reise um die Welt“ an, unterstützt von einer Zweimann-Kapelle. Es fehlte nicht an vielerlei witzigen Kostümiddeen, die aber in dem allgemeinen Trubel gar nicht so hervortraten und erst bei der Kostümpremierung ihren Glanz zeigen konnten.

Obiteljski seminar

„Obrazovni put u Baden-Württembergu“

Seminari koje češće organiziraju naši socijalni radnici korisni su i hvalevrijedni u svakom pogledu. Socijalni radnik iz Stuttgarta g. Marko Bilić organizirao je i ove godine obiteljski seminar pod nazivom: „Obrazovni put u Baden-Württembergu“. Seminar je održan u „Haus Taunegg“ kod Rottweila od 13. do 15. ožujka 1987. Ovom nesvakidašnjem seminaru prisustvovalo je 12 obitelji s 40 djece (10 ispod 4 godine). Oko malih beba brinule su se dvije bake, a s malo većom djecom radile su dvije djevojke. Obitelji su bile smještene u dvije kuće, tj. svaka obitelj dobila je dvokrevetnu, odnosno trokrevetnu sobu prema potrebi. Za vrijeme predavanja djeca su bila u posebnoj prostoriji koju su oni nazivali „dječji vrtić“. Budući da je snijega bilo u izobilju, zimske radosti nisu izostale.

Predavanja je imala gđa Marija Meić-Sidić, nastavnica razredne nastave u njemačkoj školi u Stuttgartu, kojoj je ta problematika veoma poznata. Tema je izazvala kod prisutnih neobično veliko zanimanje, jer se među obiteljima upravo nalazilo i nekoliko predškolske djece, tj. budući prvaši. Mnogi roditelji su neupućeni u školski sistem na području S.R. Njemačke, te je od velike važno-

Da li će druga i treća generacija naših mladih u Njemačkoj znati hrvatski? Na slici: sudionici iz Stuttgarta na obiteljskom seminaru.

sti da se roditeljima dadu potrebna uputstva kako će pomoći svojoj djeci. Jer škola i obrazovanje nije samo problem djece već i njihovih roditelja. U toku predavanja razvila se zanimljiva diskusija. Roditelji su najčešće postavljali pitanja o klasifikaciji djece u 4. razredu osnovne škole. Predavač je, uglavnom iz iskustva, odgovarao na pitanja, a odgovori su bili nadopunjavani raznim iskustvima roditelja čija su djeca već u 5., 6. ili 7. r. realne škole, odnosno gimnazije. Seminarci su nedjelju prije podne proslavili euharistijsku gozbu koju je predvodio vlč. Luka

Lucić. Dotakli su se i problema nastave materinskog hrvatskog jezika. Kako i na koji način sačuvati materinski jezik kod naše djece, kod već sada više govore njemački? Glavno mjesto učenja hrvatskog jezika jest svakako roditeljski dom. U njemu treba govoriti isključivo hrvatskim jezikom, a u vrtiću, odnosno školi, djeca će naučiti njemački. Također, česta putovanja u domovinu trebala bi osvježiti i proširiti govorni rječnik. Zaključilo se da ovu temu treba još produbiti i popuniti temom o mogućnosti školovanja naše djece u domovini.

Što će meni „psihijator“?

(Veljača 1987. godine)

Redovno kao i svake nedjelje ja dođoh sa svojom obitelji u crkvu. Po običaju, prije i poslije Mise razgovor s prijateljima. I na kraju svih razgovora, zna se: Bog, prijatelju, do slijedeće nedjelje! I tako se jedne nedjelje opraštam od prijatelja Marka, na što će on meni: „Ne, ne, čuješ, mi nećemo u nedjelju biti ovdje. Idemo u Eifel, pođi s nama. Imamo razgovor sa psihijatom“. A ja nje-mu: „Što ću ja tamo, nisam ja blesav, što će meni psihijator! Svašta od tebe Marko“.

I onda proradi ovaj moj bosanski mozak: pa nije ni on „blesav“, pa ide sa svojom obitelji. „Pa čuješ, koliko vas bude?“ A on će: „Otprilike 15 do 20 obitelji. Ako ipak želiš poći, obrati se Barbari“. „Kojoj Barbari?“ „Pa onoj našoj socijalnoj radnici u Karitasu“. Još nisam razgovor ni završio, nađe se tu Barbara, a ja onako bez razmišljanja: „Barbara, mogu li ja s vama u Eifel?“ Otvori ona svoj notes i kaže: „Možete, jedna je obitelj otkazala, neće doći. Budite u petak u 18 sati...“ i dade ona nama adresu. Točno u 18 sati dođem sa svojom obitelji, sa ženom i sinom, u Wildenburg. Malo razgledam onu prirodu, onu starinu, ništa neobično. Onda gledam te ljude; pa ja njih sve poznajem iz crkve! I onda mislim: Bože moj, je li njima potreban „psihijator“? Poznam sve te obitelji. I meni služe za primjer. Ljudi nasmijani, ljudi bez proble-

ma u braku. Štim ja i već se kajem što sam došao. Priključim se bliže i uključim u razgovor, ali s oprezom, jer sam primijetio jedan par koji ne poznajem. Još i to! Ja te ljude još nisam vidio, ali sam primijetio da ih grupa pozna i odmah mi je bilo lakše. A ti neznanici su jako prijazni. I oni pričaju, a mene nešto drugo muči: kad će taj doktor doći. Postao sam pomalo nervozan. O svemu se priča, ali mi nitko ne kaže kad će već jednom taj doktor doći. Ne mogu više šutjeti i prvoga do sebe upitam: „Je li, kad dolazi doktor?“ A on se nasmija: „Pa eto ti doktora tu“. Ja uštim, bi me stid. Mislio sam da je jedan od nas. Tek što sam htio prići i pružiti mu ruku, on će nama: „Hoćemo li u prostoriju da počnemo s radom.“ Ušli smo u prostoriju, a meni lice gori. Što će sad biti, hoće li me pitati zbog čega sam došao, što mi fali, što me boli? Ali moj strah nije dugo potrajao. Pita doktor ima li itko novi. Javimo se moja žena i ja. Slijedilo je pitanje jesmo li umorni, kakvo je raspoloženje. „Dobro je, gospodine doktore“. On me odmah prekine i kaže: „Doktor ima svoje ime. Ja se zovem Ivan“. Bi mi začudo. Ja sam naučio da doktoru treba reći „gospodine doktore“, pa i po više puta. Pa dobro, meni je lakše reći samo ime nego još i neke titule nadodavati. Tako prva večer prođe u upoznavanju, kao jedno naše bosansko posijelo. Sutra po programu, ali nije to rad koji se mora završiti, mi se dogovorimo što ćemo raditi.

Meni je bilo nezamislivo pričati svoje probleme pred grupom, probleme koje sam

smatrao samo svojim i za koje ne smije nitko znati. No svaki priča o svojim problemima, pa tako i ja. I taj dan sam dobio sasvim drugu sliku o samom sebi i o onim nasmijanim prijateljima. Vidim, pa imaju i oni probleme. Pitanje je samo kako riješiti te probleme. I zbilja, ljudi moji, kako riješiti te probleme?! Sad vidim, zaista je potreban stručnjak. Sad znam zašto ovi ljudi dolaze ovamo. A sad i ja znam da ću ubuduće dolaziti.

Tako stigismo do završetka našeg seminara kojeg sam se bojao i za kojega sam smatrao da mi ne treba. Bilo kako bilo, ja sam se na jednom bolje osjećao. Kao da sam sve svoje probleme dao našem strpljivom Ivanu, doktoru psihologije (ovdje sam saznao da je on psiholog a ne psihijatar), koji je svu svoju snagu, znanje i dugogodišnju praksu dao nama na raspolaganje. A bez podrške svoje suradnice Ruže, dipl. psihologa, ne bi izdržao, jer smo mu ostavili puno naših problema.

Možda će se čitaoci upitati a što je s Misom? E, tu mi nemamo problema. Fala Bogu, imamo mi našega patra, svećenika Matu. On nam govori Misu. Pa, i s njim progovorimo po koju riječ. I reče Mato: „Nažalost nema ovdje onih kojima bi ovo savjetovanje, ovakvi razgovori bili i te kako potrebni“. Možda bi došli, govorim u sebi, ali misle kao što sam i ja mislio: što će meni „psihijator“?

Podite s nama, promijenit ćete mišljenje!

Josip G., Aachen
sudionik obiteljskih seminara

BADEN-BADEN

Dan mladih

U Hrvatskoj kat. misiji Baden-Baden održan je 14. veljače susret mladih pod nazivom „Dan mladih”. Iako je ovo bio prvi pokušaj ovakvog susreta, odaziv je bio prilično velik. Četrdeset mladića i djevojaka, od 14 godina pa dalje, prisustvovalo je ovom susretu koji se sastojao od tri glavna kruga: molitvenog, tematskog i zabavnog.

Susret je započeo svetom Misom u dvorani župe sv. Josipa u Gaggenau. Nakon svete Mise fra Miroslav Barun je predao riječ predavaču i animatoru ovog susreta dr. Ivanu Grbešiću. Slijedio je kratki uvod i upoznavanje, a zatim je počelo predavanje na temu: „Integracija – asimilacija – domovina. Temu su izabrali unaprijed sami mladi radi njene aktualnosti za svoju generaciju. Poslije predavanje razvio se veoma živ razgovor u kojem su sudjelovali više manje svi prisutni.

Oko podne je zajednički ručak u istoj dvorani prekinuo živu diskusiju, koja je nakon dva sata zaslužnog odmora ponovno nastavljena. U podnevnoj pauzi od dva sata mladi su iskoristili priliku da se bolje upoznaju, jer su iz različitih gradića naše misije.

U diskusiji koja je trajala do 16 sati došlo je jasno na vidjelo da je većina mladih usko povezana i privržena svojoj domovini i da žele bolje upoznati nacionalnu kulturnu i vjersku baštinu.

Naš susret smo nastavili meditacijom koju je pripremila i vodila s. Damira Gelo. Mladi su se primjerno ponašali i pridružili meditativnoj molitvi slušajući duhovnu glazbu, čitajući izabrane tekstove duhovnog sadržaja i pjevajući duhovne šansone.

Budući da smo svi bili u krugu i još uvijek sa- brani, animator nas je svakog pojedinoj pitao da kaže svoje dojmove nakon svega što smo zajedno doživjeli. Uglavnom je prevladavalo mišljenje da je ovaj susret u svemu protekao odlično i u udobnoj i bratskoj atmosferi. Bilo je i prijedloga kako bi slijedeći susreti mogli biti još atraktivniji.

Predavač, sestre i župnik su također izrazili svoje zadovoljstvo s ovim danom.

„Jugendkeller” je ubrzo pretvoren u „diska- kač”. Zabavljali smo se i plesali sve do 21 sat nakon čega smo se razišli svojim kućama sa željom da se ponovno na ovaj način susretnemo.

Slijedeći „Dan mladih” smo zakazali za 11. travnja 87.

Ankica Šajat

BIELEFELD

Pokladna zabava

U subotu navečer, 21. II. 87. g., naša misija je upriličila pokladnu zabavu.

U Wienfriedhaus-dvorani bilo je vrlo šaroliko i veselo. Odaziv je bio velik (oko 300 osoba). Sakupio se velik broj djece sa svojim roditeljima. Mnogi su za ovu priliku došli iz susjednih mjesta naše misije. Djeca su u različitim maskama s veseljem izvela svoj program, pa ih je publika srdačno nagradila.

Žiri je izabrao desetero najljepše maskirane djece, koja su onda dobila lijepe i vrijedne nagrade.

Sva djeca koja su došla na pokladnu zabavu dobila su po jednu krofnu. Nastojalo se da cijela večer bude u duhu domovinskih običaja, pa da i na ovaj način bolje upoznaju svoju narodnu baštinu.

Kroz program je vodila past. suradnica Marica Mraz. Do u kasnu noć, na zadovoljstvo sviju prisutnih, svirao je i pjevao „Pa šta”, sastav iz susjedne misije Hannover.

Na pozornici u Bielefeldu desetero nagrađenih za najbolje maske

KÖLN Hvaljen Isus i Marija!

Poznato nam je iz života svetog Franje da je on na poseban način častio uzorni lik Blažene Djevice Marije, koju je nazivao Gospodom, jer je postala Majkom najvećeg Gospodina. On ju je rado nazivao „Majkom svih milosti”, jer je postala Majkom Začetnika svake milosti.

On je čašćenje Marije na osobit način preporučio svojoj braći. Franjevci su tu ljubav prema Majci Božjoj kroz stoljeća pokazivali. Hrvatski franjevci na osobit način.

A među hrvatskim franjevcima, može se reći, franjevci Provincije presvetog Otkupitelja odigraše veliku ulogu u Crkvi katoličkoj glede čašćenja Majke Božje.

Sjetimo se samo jednoga – fra Karla Balića, koji je 1946. osnovao u Rimu Međunarodnu marijansku akademiju i o kojem je u svom predavanju održanom 27. 2. 87. u hrvatskoj katoličkoj misiji u Kölnu o. fra Pavao Melada izrekao riječi pohvale i dužnog poštovanja.

Fra Pavao Melada, predsjednik Papinske međunarodne marijanske akademije u Rimu, te je večeri govorio o pripremi za X. Mariološki i XVII. Marijanski međunarodni kongres koji će se održati od 11. do 20. rujna 1987 u Kevelaeru.

Preko sat i pol govorio je o. Pavao uživilo, vjernički, kršćanski o Mariji, o kongresima, o marijanskoj godini, evocirajući također uspomene na velikog Karla Balića kojemu je on dugo godina bio tajnik.

Kroz svoje predavanje o. Melada ukazao je također i na neke razlike s obzirom na čašćenje Bl. Djevice Marije među kršćanskim Crkvama – katoličkoj, pravoslavnoj, protestantskoj.

Uza sve razlike i ekumenska nastojanja, Papa sigurno dobro zna zašto proglašava Marijansku godinu (prva je bila 1954.), jer Papa gleda čitavu Crkvu. Svrha je da se svijet posveti Majci Božjoj, da se narod obrati svome Bogu, da ne bude samo kršten. Što ću ja učiniti na tom polju?

To je rekao pri završetku svoga predavanja o. Pavao i pozvao sve prisutne, a apelirao je i na sve hrvatske vjernike, da u svojim pozdravima sačuvaju „hrvatski specijalitet” – pozdrav „Hvaljen Isus i Marija”.

O. Pavao podijelio je i svoj očinski blagoslov prisutnim slušateljima, štovateljima Majke Božje, koji su joj prije početka susreta zapjevali, uz pomoć sestara s. Ljiljane i s. Jelene, „Sred te se pećine...” Po Mariji k Isusu!

Jozo Župić

ISPRAVAK

U posljednjem broju „Žive zajednice” zaboravili smo spomenuti da je na Festivalu folklora u Esslingenu među starijim grupama nastupila i folklorna grupa iz misije Augsburg. Ispričavamo se za tu omašku.

RÜSSELSHEIM

Osnovana nova misija

Dekretom Biskupskog ordinarijata u Mainzu od 1. siječnja 1987. godine otcijepljen je od Hrvatske kat. misije Mainz dekanat Rüsselsheim i osnovana nova **Hrvatska kat. misija Rüsselsheim**. Voditeljem nova misije imenovan je **fra Tihomir Grgat**. Na euharistijskom slavlju u povodu proglašenja nove misije, 28.12.1986. godine, bio je nazočan i nadužobrižnik o. B. Dukić i mainzski misionar fra Stjepan Pavić.

Nekoliko tjedana kasnije, 1. 3. 1987. proslavljena je 15. obljetnica početka slavljenja Mise na hrvatskom jeziku u Opelovu gradu Rüsselsheimu. Ohrabrujuće i lijepe riječi izrekao je za tu prigodu okupljenom hrvatskom vjerničkom puku g. **Krämer**, predstav-

G. Krämer,
predstavnik
biskupije Mainz
govori našim
vjernicima

nik Ordinarijata. U proslavu su bili uključeni i misijski mladi pjevanjem, recitiranjem, plesom i igrokazom.

Ta mlada misija bila je posebno počašćena posjetom **kardinala Kuharića** koji je 8.3.1987. godine, u filijalnoj crkvi Sv. Marka u Kelsterbachu, predvodio euharistijsko slavlje i održao propovijed o napastima kojima je izložen moderni čovjek.

Tko su laici i koje su njihove uloge u Crkvi?

Pod ovim naslovom održao je **dr. Milan Šimunović**, generalni vikar iz Rijeke, profesor pastoralna na Višoj bogoslovnoj školi u Riječi, župnik Viškova i „duša“ svih katehetskih ostvarenja i pothvata u našoj domovini, vrlo zanimljivo predavanje u prostorijama naše misije u Stuttgartu. Budući da je dosta pastoralno angažiran, osoblje naše misije pružilo mu je također priliku da i ove nedjelje, 22. ožujka 87., bude maksimalno „iskorišten“ pa je i predvodio na dva različita mjesta euharistijska slavlja održavši vrlo sadržajne i duboke propovijedi. Dr. Šimunović nas je oduševio jednostavnošću svojega govora „spustivši“ se razinu naš vjernika. I svoje predavanje nazvao je „razgovor ugodni“. I tako je i bilo! Govorio je o ulozi laika u Crkvi, što je i kakva je njihova zadaća. Vrlo nam je zorno razjasnio što je Crkva, i tko predstavlja Crkvu po Vatikanskom koncilu. Zajedništvo je važno, istaknuo je predavač, narod ima pravo govora, a ne samo pravo poslušnosti, kako se ranije naučavalo, jer svi

smo djeca Božja – svećenici i narod. Svećenici trebaju činiti onako kako je činio Isus. Isus je išao među ljude, govorio sa ženama, išao na svadbe.

Zašto to ne bi i danas svećenici smjeli činiti? Svećenik je narodni čovjek te treba surađivati. Prema tome, trebamo zajednički slaviti, zajednički sudjelovati u radu i zajednički snositi suodgovornost, jer Bog i Duh Božji djeluje u svima nama. Laici su suodgovorni čimbenik. Problem koji se javlja na ovom području jest kako postići suradnju između svećenika i laika. Potrebno je, i to je vrlo važno, zajednički slušati riječ Božju. Svećenik se treba spustiti na razinu ljudi, treba suosjećati s njima, a u vjerniku treba proraditi svijest da dobro čini, da ostane skroman. Svi smo odgovorni u provođenju sakramentalnog života. I nije važno, istaknuo je profesor, tko je prvi ili tko drugi, jer smo svi jednako važni pred Bogom.

Nakon poučnog i zanimljivog predavanja „bombardirali“ smo profesora pitanjima. I razišli smo se stvarno obogaćeni novim spoznajama.

Marija Meić-Sidić

Marija uvijek privlači

Kölnska katedrala gotškoga stila ubraja se među sedam svjetskih građevinskih čuda koja svojom statikom i umjetnošću privlači ljude iz čitavoga svijeta.

6. ožujka t.g. našlo se u njoj na večernjoj službi Božjoj oko 700 Nijemaca, Hrvata i pripadnika ostalih katoličkih naroda.

Povod ovoga okupljanja bio je dolazak i informativno predavanje međugorskog kapelana **dr. Ivana Dugandžića** o međugorskim događajima koji su kroz zadnjih šest godina postali predmet ozbiljnog proučavanja i velikog zanimanja u katoličkome svijetu.

Prvi dio programa održan je u katedrali a sastojao se od omiljene kršćanske pobožnosti križnoga puta, sv. Mise i pjevane povečernje molitve, napjevom gregorijanskog koral.

Moljenje Gospine krunice i predavanje pod naslovom „**Postom i molitvom do mira**“, održano je u susjednoj crkvi Marijina Uznesenja na nebo koja je svojom romantikom i toplinom omogućila prisutnom slušateljstvu pažljivo slušanje dobro pripremljenog referata.

Dr. Ivan Dugandžić je svoje informativno predavanje sažeo i u kratko obrazložio u četiri točke:

- a) povijest međugorskih događaja;
- b) ekstaze – viđenja vidjelaca;
- c) teološki i naučni kriteriji međugorskih događanja;
- d) post i molitva u bibliji i njihovo značenje u svezi međugorskih poruka.

„Čašćenje Marije ne umanjuje Isusovu čast i slavu već u velike doprinosi rastu Božjega Kraljevstva – Crkve na zemlji“, rekao je dr. Ivan Dugandžić.

Ovaj je nezaboravni i povijesni susret u Kölnu završen pjevanjem Gospine pjesme na njemačkom jeziku: „O prekrasna i sjajna, uzvišena i moćna, lijepa i ljubezna nebeska Majko“ i na hrvatskom: „Čuj nas, Majko, na do naša“.

p. Berislav Nikić

Srebreći pir u Solingenu

Svoj srebreći jubilej, 25 godina života u braku, proslavili su 31. siječnja 1987. u Solingenu **Stipe i Anka Pokrajčić**.

Svečano slavlje započelo je sv. Misom u kapelici crkve Sv. Križa. Misi zahvalnici prisustvovala je rodbina slavljenika i brojni prijatelji. Kao i uvijek kod naše liturgije, njihova vrijedna djeca, Ante i Željka, vršili su službu čitača. Nakon misnog slavlja nastavljeno je slavlje kod stola, u krugu prijatelja i rodbine, u vlastitoj kući uz glazbu i pjesmu. Osim pjesama popraćenih harmonikom i gitarom, čula se i pjesma „po našku“ iz muških i ženskih grla!

Našim jubilarcima od srca čestitamo. Neka ih Božji blagoslov prati u njihovu budućem životu!

p. Nediljko Norac-Kevo

Stipe i Ana Pokrajčić za vrijeme obnove svetih ženidbenih obećanja

Waiblingenu/Wernau. Karitasov socijalni skrbnik za radnike iz Jugoslavije na području Hrvatske kat. misije Waiblingen, g. Mirko Vidačković, organizirao je od 27. veljače do 1. ožujka 1987. godine u biskupijskom domu za mlade u Wernau obiteljski seminar na kojem je sudjelovalo 20 bračnih parova i 31 dijete iz waiblingenke misije. Predavanje na temu „Odgovorno roditeljstvo – zahtjev razuma i crkvenog učiteljstva“ imao je fra Ignacije Vugdelija. Drugoga dana seminara svi su sudionici bili na euharistijskom slavlju koje svake druge subote održava u Wernau Hrvatska kat. misija Esslingen.

Ja sam sanjo da sam guske ganjo

Nakon fra Jurine predike uzeo sam i ja pitati ljude: „Kad ćeš kući?“ „Ja sutra natrag u Livno – al' neće žena i dica!“ veli jedan. „Istina“, kaže drugi. Jozo isprva šuti, pa onda uzdiše: „Da sam se vratija odma ispočetka! Sad sam tu 20 godina, navika sam se ovdje živiti.“ Ante s Brača prosto računa: „A otklen ću u Postirama brat marke pa punit devizni račun?“

Kod dolaska u Njemačku svaki je imao svoj črvsti plan. Nešto zaraditi, pa onda brzo natrag! Bogatiji i ugledniji od ostale sirotinje u selu!

Fra Jure je one nedjelje ovako završio: „Ajde, braćo, izađite iz ove lipe stare crkve na prolitno sunce pa šecite uz Majnu i robne kuće! Nema što, lipa rika – al u njoj ne teče rvacka voda! Bogat je to grad – al on svejedno ni' moj rodni Šibenik! Za mnoge od vas došlo vrime povratka. Ne moš vavik visit srcem u domovini, a ovdje živiti. Niko ne može sedit na dvi stolice! Il si ovdje stranac, a u Livnu 'Jugošvabo', il' se vrati kući! Amen.“

Iako obična nedjelja u korizmi, bez posebne prigode kao nedavno s kardinalom Kuharićem u čast Sluge Božjeg Ante Antića, bilo je u katedrali bar 2000 vjernika, ako ne više. Mlađi iza blagoslova odletili pred crkvu, a stariji polako koračaju k izlazu, vani izvade cigaru pa misle na Jurinu prediku: „Voli naš narod svoju zemlju! Sluša on žalostan svoje narodne pisme – al kad pride vrime povratka, ne moš ga iz Njemačke ni s deset konja doli odvući!“

Kad sam kasnije sreo Antu na socijalnom sudu zbog rente, jedva sam ga prepoznao. Ostario, smršavio, u prnjama kao pener, plastične kesice u obje ruke pune papira i „pravica“, kao u Ljube „advokata“. Kaže mu fra Jure već prije: „Pita starost di je bila mladost. Ante moj, ošlo zdravlje, sad uzmi renticu pa biž na Brači!“

Do nedavno veseljak u najboljim godinama, gizdav i ponosan kad ga vide s mladom ženskom na ulici. „Izbirljiv momak nikad se ne ženi“, veli fra Jure.

U selu ga stara mater tjera na ženidbu, al' on se izgovara: „Znaš, stara, ove mlade danas nič ne vride, nit znaju skuvat, nit čuvat ognjište!“ Često je doduše preko „Arene“ tražio „izabranicu“, sastajao se s njima, ali nije našao „zajedničku rič“, pa ponavlja: „Bog te čuvao od kuće kapavice i žene lajavice!“ Dok je u Njemačkoj bilo posla i zarada na izbor, imao je „tri zanata“, ali otkad traže prave diplome, pošlo s Antom nizbrdo.

Trošio Ante pare za lutrije, za ženidbene oglase i sastanke sa „zaručnicama“. Jedva je ogradio vinograd, popravio mater kamenjaru nad glavom, nabavio traktorić, ali je sve rjeđe odlazio na Brač i slabo se brinuo za zemlju. Kad je stara umrla bez očekivanih unuka, zdanje počelo propadati. „Kako ću sad vako bolestan, brez pare u džepu, natrag u selo? Ondi svi misle da sam ovdje posta milijoner!“

Tužbu zbog invalidske rente na sudu izgubismo. Ne može ni najbolji sudac pomoći, ako doktori napišu da s pedeset godina Ante može uza sve boljke još raditi lakše poslove! Kako je već iscrpio svoje pravo na bolesnički novac, pao jadni Ante na par maraka milostinje kod gradske potpore, postao „socijalan“, kako kažu. Iznemogao od teškog posla u tuđini, a da nije postigao što je htio – „pobigle debele guske u puštinju!“ govorio. Muči se Ante kao tisuće drugih starijih ljudi, ali neće kući.

„Prazna vrića ne stoji nauzgor!“ savjetuje ga fra Jure. „Znam, sinko, nemaš para, al na Braču moš bar još spasiti goli život i sačuvati ono malo zdravlja pa si osta čovik – a ovdje si prosjak! Pogledaj što ti radi vinograd i zemlja, i da l' kamenjara iza materine smrti ni postala kapavica! Evo daću ti koju paru za put, pa idi za Uskrs kući.“

Tako Ante otišao na Brač. „Jadna ti je kuća di dite ne plače i staro ne kašlje!“ zaključuje fra Jure, a mi svi u misiji odahnuli. „Jedan problem manje“, nadamo se, jer je u posljednje vrijeme sve više ovakvih kao Ante.

Jednog jutra evo Ante natrag. „A nu, Ante moj, kako je bilo“, pita fra Jure.

Piše Ivo Hladek

Ante nam ponudi flašu prošeka. Malo se popravio. Češe se po glavi pa kaže: „Da ti odgovorim s jednom narodnom iz Slavonije: 'Ja sam sanjo da sam guske ganjo – al došo Pero pa otero'. Odviše Pera u Jugi, nema za me ondje ni gusaka ni posla! Tribalo bi ondje priorat cilu zemlju, srušiti staru kuću pa novu izgraditi. Ima' bi doli u nas gori život ka težak neg ovdje ka prosjak!“

Fra Jure ga povede otraga u misijsko dvorište. Po igralištu dječjeg vrtića trče djeca, a sestra Kruna i Radoslava sjede u hladovini visokih starih lipa. „Rade, daj pošalji nam kaku čašu, da oprobamo ovi brački prošek“, dovikne im fra Jure. „Znate dobro, da vam je dr. Lucić to zabranio“, veli sestra Kruna. „Mani se, Kruno, čorava posla i dotura!“ Kad su im donijele čaše, gucnu pa ušute. „Da ti kažem jednu ozbiljnu, Ante. Život ovdje u bogatu zapadu, on ti je ka urlap na moru. Sidiš u lipom otelu, džep krcat maraka! Al' jednog dana svrši svaki godišnji odmor. Najpri si tužan, al' onda se veseliš svakodnevnju životu. Jeste da nam se doli kod nas sve čini skućeno i skromno, nakon što smo se ovdje navikli na masne guske i uhranjene krave drevnog Egipta, kako priča Stari zavjet. Taki ti je život!“ Gucnu, šute pa gledaju kako djeca skakuću po dvorištu. „Ante moj, dok pri deset, dvajst lita nisi doša u tuđinu, ima si na Braču malo il ništa, al si bija zadovoljan, živija si kod kuće međ svojim. Zaboravi debele guske zapada, pa se vrati dok moš odat!“

Kratko iza toga ljetnog dana Ante se vratio na Brač. A fra Jure ponavlja svima, kad dođu na oproštaj u hrvatsku katoličku misiju: „Sinko, pođi s Bogom i ne traži kruha nad pogačom! To ti veli stari fra Jure, jer nije teško natirat žabu u vodu, a još manje dobrog Rvata u domovinu. Bar se tako, eto, nadam!“

Do koji dan – Dani mladih

Većini hrvatskih katolika u S.R. Njemačkoj poznato je da se od 1. – 3. svibnja 1987. godine održava u Frankfurtu i Offenbachu **16. susret hrvatske katoličke mladeži** s vjeronaučnom olimpijadom.

Evo detaljnijeg programa te po mnogočemu jedinstvene športsko-religiozno-kulturne manifestacije naših mladih.

1.5.1987., 14,00 s.: Otvorenje Susreta u Frankfurt-Höchstu, dvorana BIKUZ, Michael-Stumpf-Str.2. Poslije otvorenja natjecanje u različitim športskim vještinama (nogomet, rukomet, stolni tenis, odbojka, kuglanje) u BIKUZ-u, NIED-u (Lutherstr.40) i ZEILS-HEIM-u (Bechtenwaldstr.80). Mladi športski najtecatelji dužni su sa sobom ponijeti iskaznice (ili kopije putnica) i športsku opremu.

Ovo su pobjedničke ekipe u kvizu znanja 1985. Potpuno je otvoreno tko će to biti ove godine.

2.5.1987., 14,30 s.: Vjeronaučna olimpijada na temu „Liturgija i njeni simboli“ u Gradskoj dvorani (STADTHALLE) u Offenbachu, Waldstr.312. U **pismenom dijelu** kviza znanja odgovarat će po pet predstavnika svake vjeronaučne skupine, a u **usmenom dijelu** samo po jedan predstavnik onih skupina koje uđu u završnicu (finale). Mladi će imati dosta vremena za pjesmu, ples i susretanje.

3.5.1987., 10,30 s.: Pontifikalna sv. Misa u Offenbachu, STADTHALLE. U 14,00 sati, u istoj dvorani, svečana akademija na kojoj nastupaju folklorne grupe koje su osvojile prva mjesta na Festivalu folklora u Esslingenu i pjevački zborovi koje dogovorno odrede pojedine regije. Poslije službenog programa ples i pjesma svih nazočnih.

Mladi za ovaj Susret spremaju također **likovne radove** i **pismene sastave** o liturgiji i njenim simbolima. Ti radovi i sastavi bit će izloženi u Gradskoj dvorani u Offenbachu, a najbolji nagrađeni.

Umoljavaju se svi naši vjernici, kako mladi tako i stariji, da u što većem broju dođu na ovaj Susret.

Vom 1. bis 3. Mai 1987 findet in Frankfurt/M. und Offenbach das 16. kroatische katholische Jugendtreffen mit Bibelolympiade statt.

**ZZ ZIVA
ZAJEDNICA**

Herausgeber:
**Kroatisches
Oberseelsorgeamt
in Deutschland**

6000 Frankfurt a.M. 50
An den Drei Steinen 42, Tel. (069) 54 10 46

Verantwortlich: Pater Bernardo Dukić

Redakteur: Pater Ignacije Vugdelija

Redaktionsrat: Ivo Hladek, p. Mato Kljajić,
Stanka Vidačković,
p. Jozo Župić

Jahresbezugspreis: DM 10,- + poštarina

Bankverbindung: Konto Nr.129072 bei der
Stadtparkasse Frankfurt (BLZ 500 501 02)

Satz: Fotosatz Service Bauriedl
6082 Mörfelden-Walldorf 2

Druck: Scholl + Klug Druckerei GmbH
6082 Mörfelden-Walldorf 1

Kratke viesti

Papa u Njemačkoj. Pet dana prije svoga dolaska u S. R. Njemačku izreći će Sv. Otac Ivan Pavao II, 25. 4. 1987. godine, preko ARD-a, „Das Wort zum Sonntag“. To je prvi put da jedan papa govori u toj emisiji. Za vrijeme Papina posjeta ovoj zemlji, od 30. 4. do 3. svibnja, njemački će mediji, posebno televizija, opširno izvještivati o susretima, Misama, propovijedima i drugim nastupima Ivana Pavla II. ***

Socijalni radnik u Hrvatskoj kat. misiji u metropoli na Majni, g. **Ilija Drežnjak**, razdijelio je našim potrebnijim radnicima i njihovim obiteljima u ožujku o. g. 1.800 kg maslaca i 5.500 kg brašna koje je frankfurtskom karitasu stavila na raspolaganje Evropska zajednica. Namirnice su bile besplatno dijeljene u socijalnom uredu i pred crkvama u kojima se okuplja naš svijet. Ilija Drežnjak informirao je o toj plemenitoj karitativnoj akciji naše sugrađane preko radija. Odaziv je bio dobar, iako su se mnogi nećkali uvrstiti u krug „potrebnijih“. A, da što su drugo, ako se usporede s dobrostojećim Nijemcima!

Postvertriebsstück	Gebühr bezahlt:	
D 2384 E		
		Scholl + Klug Druckerei GmbH · 6082 Mörfelden-Walldorf